ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА ИНОВАЦИИ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ

МИНИСТЕРСТВО НА ИКОНОМИКАТА

УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ
с проектни предложения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020

Процедура на подбор на проекти

BG16RFOP002-3.001 „Енергийна ефективност за малките и средни предприятия“

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

Съдържание

1. Наименование на програмата: 4
2. Наименование на приоритетната ос:..... 4
3. Наименование на процедурата: 4
4. Измерения по кодове:..... 4
5. Териториален обхват:..... 4
6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати: 5
7. Индикатори: 6
7.1.Индикатори за резултат и изпълнение съгласно оперативната програма 6
7.2. Индивидуални за процедурата и проектите индикатори за изпълнение..... 7
8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата:..... 7
9. Минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект: 8
10. Процент на съфинансиране 12
11. Допустими кандидати: 15
11.1 Критерии за допустимост на кандидатите.....15
11.2 Критерии за недопустимост на кандидатите.....17
12. Допустими партньори: 25
13. Дейности, допустими за финансиране: 25
13.1. Допустими дейности.....25
13.2. Недопустими дейности.....32
14. Категории разходи, допустими за финансиране:.....33
14.1. Условия за допустимост на разходите 34
14.2. Допустими разходи.....37
14.3. Недопустими разходи.....42
15. Допустими целеви групи:.....44
16. Приложим режим на минимални/държавни помощи: 45
17. Хоризонтални политики:.....48
18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта:.....48

19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения: 48
20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения:....48
21. Ред за оценяване на проектните предложения: 49
21.1. Оценка на административното съответствие и допустимостта....49
21.2. Техническа и финансова оценка 50
22. Критерии и методика за оценка на проектните предложения:....52
23. Начин на подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения: ..55
24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване: 57
25. Краен срок за подаване на проектните предложения: 64
26. Адрес за подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения....65
27. Допълнителна информация:....65
27.1. Процедура за уведомяване на неуспелите и одобрените кандидати и сключване на административни договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ....65
28. Приложения към Условията за кандидатстване:....73

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

1. Наименование на програмата:

Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020

2. Наименование на приоритетната ос:

Приоритетна ос 3 „Енергийна и ресурсна ефективност“ Инвестиционен приоритет 3.1 „Енергийни технологии и енергийна ефективност”

3. Наименование на процедурата:

BG16RFOP002-3.001 „Енергийна ефективност за малките и средни предприятия“

4. Измерения по кодове:

Измерение 1 – Област на интервенция: 068 Енергийна ефективност и демонстрационни проекти в МСП и спомагателни мерки Измерение 2 – Форма на финансиране: 01 Безвъзмездни средства. Измерение 3 – Вид територия: 07 Не се прилага. Измерение 4 – Териториални механизми за изпълнение: 07 Не се прилага. Измерение 5 – Тематична цел 04 „Подкрепа за преминаването към ниско-въглеродна икономика във всички сектори“ Измерение 6 Вторична тема по ЕСФ 08 Не се прилага Измерение 7 Икономическа дейност

5. Териториален обхват:

Проектите по процедурата следва да бъдат изпълнени на територията на Република България.

6. Цели на предоставяната **безвъзмездна финансова помощ** по процедурата и очаквани резултати[1]:

Цел на процедурата:
Предоставяне на фокусирана подкрепа на българските малки и средни предприятия за насърчаване изпълнението на мерки за енергийна ефективност с цел постигане на устойчив растеж и конкурентоспособност на икономиката.

Обосновка:

В Енергийната стратегия на Република България до 2020 г. е прието, че „енергийната ефективност е с най-висок приоритет в енергийната политика на страната". На тази основа са определени амбициозни цели за подобряване на енергийната ефективност. Кризата прекъсна продължаващия 7 години процес на повишаване на енергийната ефективност и предизвика временно нарастване на енергийната интензивност на БВП.

Преди кризата през периода 2000 - 2009 г. се наблюдаваше устойчива тенденция за сравнително бързо намаление на първичната и крайната енергийна интензивност (ПЕИ и КЕИ) в България. През 2010 г. и 2011 г. енергийната интензивност нараства като следствие на икономическата криза. През 2012 г. ПЕИ И КЕИ отново започват да намаляват, но и двата индикатора не могат да достигнат най-ниското си ниво от 2009 г.

България заема първо място по енергийна интензивност в ЕС 27, т.е. българската икономика изразходва най-голямо количество енергия, необходимо за производството на единица брутен вътрешен продукт или със 77,34% повече от средното за ЕС 27. Въпреки дългосрочната тенденция на подобряване на енергийната ефективност на българската икономика, измерена чрез общия индекс за енергийна ефективност ODEX, през 2011 г. България заема последно място по енергийна ефективност на ниво ЕС-27, което е един от факторите, ограничаващи производителността и конкурентоспособността на предприятията в България. Високата енергийна интензивност на индустрията се дължи на физически и морално остарели технологии, на ограничения достъп до нови добри практики, системи и модели за енергийно и ефикасно производство.

Обновлението на съществуващото производствено оборудване е крайно наложително, но то изостава поради липсата на финансов ресурс и относително бавната възвръщаемост на

[1] Моля, запознайте се с използваните съкращения и основни дефиниции по процедурата (Приложение X).

инвестициите в нови такива, тъй като цените на електроенергията и ресурсите в страната са все още едни от най-ниските.

Самото обновление и усъвършенстване на технологиите прави производствените процеси по-ресурсно ефективни и по-екологосъобразни, оказва влияние върху повишаването на енергийната ефективност и засилва конкурентоспособността на предприятията чрез постигане на по-ниски производствени разходи и намалява зависимостта от доставките на първични производствени суровини.

Необходимо е насърчаване на предприятията, за да пристъпят към инвестиции за повишаване на енергийната ефективност, което ще доведе до намаляване на разходите за производство на единица продукция, ще допринесе за въвеждане и развитие на екологосъобразни производства и повишаване на устойчивата конкурентоспособност на предприятията.

Очакваните резултати от подкрепата по процедурата се изразяват в повишаване конкурентоспособността на предприятията чрез подобряване на тяхната енергийна ефективност и капацитет, което, от своя страна, да доведе до по-устойчив растеж и до понижаване на енергийната интензивност както на ниво отделни производствени предприятия, така и като цяло за икономиката.

7. Индикатори:

7.1.Индикатори за резултат и изпълнение съгласно оперативната програма

В съответствие със специфичната цел на Инвестиционен приоритет 3.1 „Енергийни технологии и енергийна ефективност" проектните предложения по настоящата процедура следва да допринасят в максимална степен за постигането на следните индикатори:
1/ Индикатори за резултат:

- Енергийна интензивност на икономиката;

Информацията за постигане на този индикатори ще бъде предоставяна служебно от НСИ. При сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ бенефициентът следва да попълни декларация по образец за съгласие за ползване на данни на предприятието за целите на отчитането по Оперативната програма (Приложение И към Условията за изпълнение).

2/ Индикатори за продукт:

- Извършени обследвания за енергийна ефективност;
- Брой на предприятията, получаващи подкрепа;

- Брой на предприятията, получаващи безвъзмездни средства;
-Реализирани енергийни спестявания в предприятията в резултат от изпълнените проекти;
- Намаляване на емисиите на парникови газове[2].

В т. 8 от Формуляра за кандидатстване кандидатите следва да попълнят данни за базова/целева стойност по горепосочените индикатори за изпълнение в съответствие с Указанията на УО за попълване на електронен формуляр за кандидатстване – Приложение А.
ВАЖНО: Повече информация по отчитането на индикаторите за резултат и изпълнение по ОПИК е дадена в Методологическите насоки за отчитането на индикаторите за резултат и изпълнение по ОПИК (актуализирана версия), разработени от Управляващия орган и НСИ, публикувани на следния интернет адрес:
http://www.opcompetitiveness.bg/module3.php?menu_id=360.

7.2. Индивидуални за процедурата и проектите индикатори за изпълнение

В случаите, когато това е приложимо, в т. 8 от Формуляра за кандидатстване кандидатите следва да предоставят и информация за базова и целева стойност на посочените по-долу индикатори за изпълнение в съответствие с Указанията на УО за попълване на електронен формуляр за кандидатстване – Приложение А:

- Брой проекти с дейности за подобряване на ресурсната ефективност;
- Намаляване на водопотреблението на подкрепените предприятия – количества потребени води на годишна база преди/след изпълнението на проекта в м^3/год.;
- Намаляване на водопотреблението на подкрепените предприятия – количества потребени води за производството на единица продукт на годишна база, преди/след изпълнение на проекта в м^3/год.;
- Намаляване на количеството отпадъци, предвидени за депониране – количества генерирани отпадъци на годишна база преди/след изпълнение на проекта в т./год.;
- Намаляване на количеството отпадъци, предвидени за депониране – количества генерирани отпадъци при производството на единица продукция на годишна база, преди/след изпълнение на проекта в т./год.

8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата:

Общият размер на безвъзмездната финансова помощ по процедура за подбор на проекти BG16RFOP002-3.001 „Енергийна ефективност за малките и средни предприятия“ е, както следва:

[2] Съгласно определението, дадено в Директива 2003/87/ЕО и Приложение X.

Общ размер на безвъзмездната финансова помощ	Средства от Европейския фонд за регионално развитие	Национално съфинансиране
176 024 700 лева 90 000 000 евро	149 620 995 лева 76 500 000 евро	26 403 705 лева 13 500 000 евро

Средният годишен бюджет за държавната помощ по процедурата, попадаща в обхвата на Регламент (ЕС) № 651/2014 НА КОМИСИЯТА, не трябва да надхвърля 150 млн. евро.

Предвидено е следното разпределение на наличния бюджет в зависимост от категорията[3] на предприятието-кандидат:

	Микро предприятия	Малки предприятия	Средни предприятия
Средства	46 939 920 лева 24 000 000 евро	58 674 900 лева 30 000 000 евро	70 409 880 лева 36 000 000 евро

9. Минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:

Минималният размер на заявената безвъзмездна финансова помощ по всеки индивидуален проект е **50 000** лева.

[3] Определянето на категорията на предприятията е в съответствие с разпоредбите на чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средни предприятия, които не са в противоречие с определението за МСП съгласно Приложение I на Регламент (ЕС) № 651/2014.

Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ по всеки индивидуален проект не може да надхвърля **1 500 000** лева.

ВАЖНО: Безвъзмездната финансова помощ по процедурата, заедно с договорената[4] за последните седем години безвъзмездна финансова помощ по ОПРКБИ и/или ОПИК , не може да надвишава 2 500 000 лева за микро и малки предприятия, 5 000 000 лева за средни предприятия. В случай че по време на финансовата оценка се установи надвишаване на тези прагове, Оценителната комисия служебно намалява размера на безвъзмездната помощ до максимално допустимия размер. В случай че на етап договаряне се установи надвишаване на посочените прагове, Ръководителят на Управляващия орган взема мотивирано решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

ВАЖНО: Кандидатите, които са подали проектни предложения по процедура BG16RFOP002-1.001 "Подкрепа за внедряване на иновации в предприятията", както и кандидати, включени в резервния списък с проектни предложения, успешно преминали оценката, но за които не е достигнало финансиране по процедура BG16RFOP002-2.001 „Подобряване на производствения капацитет“, следва да имат предвид, че ако са одобрени и сключат административен договор за предоставяне на БФП, то стойността на тази БФП ще бъде взета предвид при пресмятането на горепосочените максимални прагове за получена БФП за период от 7 години при финансовата оценка на проектните предложения, както и на етап договаряне по настоящата процедура.

В рамките на горните минимални и максимални размери са налице следните ограничения, следващи от правилата за държавни помощи:

I. Минималният размер на <u>допустимите разходи по Елемент А „Инвестиции“</u> (приложимо само в случаите, когато предприятията са заявили <u>регионална инвестиционна помощ за дейности, свързани с основна промяна в целия производствен процес</u>) е, както следва:

Допустимите разходи трябва да надхвърлят амортизацията на активите, свързани с дейността, която предстои да бъде модернизирана (методът за производство или доставка, който се заменя с въвеждането на нов или значително се усъвършенства), за предходните три отчетни периода (години).

За целите на определяне на минималния размер на допустимите разходи:

- Под активи се има предвид дълготрайни материални и нематериални активи[5].

[4] В случай че договорът е приключил или прекратен, ще бъде взет предвид реалният размер на получената от бенефициента помощ.

[5] Съгласно определенията, дадени в Приложение X към настоящите Условия

- Амортизацията на активите се изчислява като сумата на разходите за амортизацията на активите за предходните три отчетни периода преди започване на работата по инвестицията[6].
- Взема се предвид само амортизацията на частта от съответния актив/активи, която се използва за метода за производство, който се заменя с въвеждането на нов или значително се усъвършенства.

Частта от актива се определя като част от площта на недвижимия имот или съответно част от капацитета на съответните съоръжения, машини и оборудване. [7]

II. Максимален размер на <u>помощта</u>

1) В случай на регионална инвестиционна помощ:

Безвъзмездната финансова помощ, за която се кандидатства по Елемент А „Инвестиции, заедно с получената държавна/минимална помощ от други източници, не може да надхвърля:

А) Максимално допустимия размер на помощта по чл. 4, пар. 1, буква „а“ от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014, както следва:

а) левовата равностойност на 18 750 000 евро, в случай че проектът ще бъде изпълняван в Югозападен район (NUTS2)[8];

б) левовата равностойност на 37 500 000 евро, в случай че проектът ще бъде изпълняван извън Югозападен район (NUTS2).

Проверката за съответствие с максимално допустимия размер на помощта се извършва при вземане предвид на общия размер на държавната помощ и/или минималната помощ, получена във връзка със същите установими допустими разходи, които се припокриват частично или напълно с разходите по проекта.

Б) Коригираният размер на помощта, изчислен съгласно указанията на чл. 2, пар. 20 от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014, в случай че стойността на допустимите разходи на инвестиционен проект или на единен инвестиционен проект по чл. 14, пар. 13 от регламента, е над левовата равностойност на 50 000 000 евро.

Единен инвестиционен проект е всяка първоначална инвестиция, започната от един и същ бенефициент (на равнище група) в срок от три години, считано от датата на започване[9] на

[6] Моля, имайте предвид дефиницията за започване на работата по чл. 2, т. 23 от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014, дадена в Приложение Х към настоящите Условия

[7] Подробна информация относно начина на изчисляване може да намерите в Приложение 3-1

[8] Съгласно Класификация на териториалните единици за статистически цели в България. Списъкът с районите за планиране и областите, попадащи в тях са посочени в Приложение Ф.

[9] Моля, имайте предвид дефиницията за започване на работата по чл. 2, т. 23 от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014, дадена в Приложение Х към настоящите Условия

работите по друга подпомогната инвестиция в същия регион от ниво 3 по Общата класификация на териториалните единици за статистически цели[10].

2) В случай на минимална помощ

Максималният размер на помощта по режим de minimis, за която се кандидатства, заедно с другите получени минимални помощи, не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро и съответно левовата равностойност на 100 000 евро, в случай на едно и също предприятие[11], което осъществява шосейни товарни превози за чужда сметка за период от три бюджетни години.

Размерът на получените минимални помощи се определя като сбор от помощта, за която се кандидатства и получената минимална помощ на територията на Република България от:

• предприятието кандидат;

• предприятията, с които предприятието кандидат образува „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013 и Приложение Ж към настоящите Условия;

• всички предприятия, които са се влели, слели с или са придобити от някое от предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с предприятието кандидат, съгласно чл. 3, пар. 8 на Регламент (ЕС) № 1407/2013;

• предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с предприятието кандидат, които са се възползвали от помощ de minimis, получена преди разделяне или отделяне, съгласно чл. 3, пар. 9 от Регламент (ЕС) № 1407/2013.

В случай че кандидатът е заявил минимална помощ както по Елемент А „Инвестиции“, така и по Елемент Б „Услуги“, общият размер на помощта за едно и също предприятие[12] следва да бъде в съответствие с горните прагове.

3) В случай на инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност

Максималният размер на помощта по елемент А „Инвестиции“ не може да надхвърля максимално допустимия размер на помощта по чл. 4, пар. 1, буква „т“от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014, който е левовата равностойност на 15 млн. евро .

Праговете, посочени в т. 1), т. 2) и т. 3) не могат да бъдат заобикаляни чрез изкуствено разделяне на проекти със сходни характеристики и бенефициенти. Спазването на праговете по т. 1), т. 2) и т. 3) освен чрез Декларацията за държавни/минимални помощи по Приложение Е ще бъде проверявано и чрез проверка в Информационна система "Регистър на минималните помощи", в Публичния регистър на Европейската комисия, в

[10] Административна единица област.

[11] По смисъла на чл. 2, пар. 2 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията.

[12] По смисъла на чл. 2, пар. 2 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията.

Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България 2007-2013 (ИСУН) и в Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН 2020).

ВАЖНО: Преди сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, Управляващият орган ще извършва документална проверка на декларираните данни от одобрените кандидати на етап кандидатстване в Декларацията за държавни/минимални помощи (Приложение Е).
Средният годишен бюджет за държавната помощ по процедурата, попадаща в обхвата на Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията, не следва да надхвърля 150 млн. евро.

10. Процент на съфинансиране

По Елемент А „Инвестиции“

1) Интензитет на помощта при избран режим „регионална инвестиционна помощ“:
Максимален интензитет на безвъзмездната финансова помощ в зависимост от категорията на предприятието-кандидат и мястото на изпълнение на проекта:

Категория на предприятието	**Максимален интензитет на помощта за дейности *извън* ЮЗР (NUTS2)[13]**	**Максимален интензитет на помощта за дейности *в* ЮЗР (NUTS2)**
Микро и малки предприятия	70 %	45 %
Средни предприятия	60 %	35 %

ВАЖНО: Кандидатът следва да заложи един и същи интензитет за всички разходи в проектното си предложение, финансирани по режим „регионална инвестиционна помощ“, с изключение на случаите, когато проектът се изпълнява едновременно в два района с различен максимално допустим интензитет на помощта. В този случай

[13] Съгласно Класификация на териториалните единици за статистически цели в България

кандидатът следва да обособи разходите съобразно приложимите интензитети за съответния район.

2) Интензитет на помощта при избран режим „De minimis”:

Категория на предприятието	**Максимален интензитет на помощта**
Микро, малки и средни предприятия	70 %

Общият размер на помощта „de minimis” не може да надхвърля праговете, посочени в т. 9 от Условията за кандидатстване.

3) Интензитет на помощта при избран режим „инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност“ по чл. 38 от Регламент (ЕС) № 651/2014.

Категория на предприятието	**Максимален интензитет на помощта**
Микро и малки предприятия	65 %
Средни предприятия	55 %

ВАЖНО: Максималните размери на помощта по посочения елемент не може да надхвърля праговете, посочени в т. 9 от Условията за кандидатстване.

По Елемент Б „Услуги“

Интензитет на помощта за режим „de minimis”:

Категория на предприятието	**Максимален интензитет на помощта**
Микро, малки и средни предприятия	90 %

Общият размер на помощта „de minimis” не може да надхвърля праговете, посочени в т. 9 от Условията за кандидатстване.

Остатъкът от общите допустими разходи по проекта, независимо от приложимия режим на държавна помощ, трябва да бъде съфинансиран чрез собствени средства на кандидата или със средства от външни източници, които средства изключват всякаква публична подкрепа. В случаите на „регионална инвестиционна помощ“ най-малко 25 % от общите допустими разходи по проекта следва да са съфинансирани чрез собствени средства на кандидата или със средства от външни източници, които изключват всякаква публична подкрепа. Посоченото ще бъде проверявано въз основа на представената Декларация за държавни/минимални помощи по Приложение Е.

За да се изчисли интензитетът на помощта, всички данни се представят в брутно изражение - преди приспадането на данъци и други такси. Помощите, които се предоставят на няколко части (т.е. когато кандидатът предвижда да ползва авансово и/или междинно/и плащане/ия), се сконтират към техния размер към момента на предоставяне. Допустимите разходи се сконтират до тяхната стойност към момента на предоставяне на помощта[14]. Лихвеният процент, който се използва за сконтиране, е сконтовият процент, приложим към момента на предоставяне на помощта, в съответствие с чл. 7, ал. 3 от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 и чл. 3, ал. 6 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. Интензитетът на безвъзмездната

[14] При окончателно плащане Управляващият орган извършва проверка дали сконтираната стойност на безвъзмездната помощ към сконтираната стойност на допустимите разходи е в рамките на допустимия интензитет при прилагане на следната формула: $PV = FV/(1+i)^t$, където PV е сконтирана стойност, FV е реална стойност, i е лихвеният процент, а t – периода на изпълнение в години.

финансова помощ се изчислява чрез определяне на сконтираната стойност на помощта, изразена като процент от сконтираната стойност на допустимите разходи.

11. Допустими кандидати:

11.1 Критерии за допустимост на кандидатите

1) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които са търговци по смисъла на Търговския закон или Закона за кооперациите или са еквивалентно лице по смисъла на законодателството на държава-членка на Европейското икономическо пространство.

Клонове на юридически лица, регистрирани в България, **не могат** да участват в процедурата за подбор на проекти поради липсата на самостоятелна правосубектност. С оглед извършване на плащания по настоящата процедура, към датата на сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, кандидатът/бенефициентът следва да е регистриран по реда на Закона за търговския регистър или съответно Закона за кооперациите.
В случай че кандидатите са еквивалентно лице на търговци по смисъла на Търговския закон или Закона за кооперациите съгласно законодателството на държава-членка на Европейското икономическо пространство, с оглед извършване на плащания по настоящата процедура, към датата на сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, кандидатът/бенефициентът следва да е регистриран по реда на Закона за търговския регистър. С цел избягване на подмяна на оценката новорегистрираното предприятие следва да бъде еднолично капиталово дружество по смисъла на Търговския закон. Едноличен собственик на капитала на новорегистрираното предприятие следва да бъде чуждестранното предприятие-кандидат по процедурата.

2) Да отговарят на изискванията за микро, малко или средно предприятие съгласно Закона за малките и средни предприятия и Приложение I на Регламент (ЕС) № 651/2014;

Кандидатите по настоящата процедура са длъжни да удостоверят на етап кандидатстване, че са микро, малко или средно предприятие по смисъла на Закона за малките и средните предприятия и по смисъла на Приложение I към Регламент (ЕС) № 651/2014 като попълнят и представят към проектните предложения Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП (Приложение Ж към Условията за кандидатстване).

ВАЖНО: Преди сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, Управляващият орган ще извършва документална проверка на декларираната от одобрените кандидати на етап кандидатстване категория

на микро, малко или средно предприятие. В случай че бъде установена погрешно декларирана категория, довела до одобрение на интензитет на безвъзмездната финансова помощ по-висок от максимално допустимия за установената категория преди сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и/или до неправилно класиране, ще бъде издадено Решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за съответния кандидат. В случай че в декларираната на етап кандидатстване категория/статус на одобрен кандидат преди сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ настъпи промяна и в резултат на промяната интензитетът на помощта надхвърля максимално допустимия за новата категория съгласно т. 10 на Условията, за съответния кандидат ще бъде издадено Решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

3) Допустими по настоящата процедура за подбор на проекти са само кандидати, които имат минимум три приключени финансови години (2013, 2014 и 2015 г.) преди датата на обявяване на процедурата за подбор на проекти.

4) Кандидатите трябва да развиват своята основна икономическа дейност съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД - 2008) в един от следните сектори:

B „Добивна промишленост“,

C „Преработваща промишленост“,

D „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива“,

E „Доставяне на води; Канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване“,

F „Строителство“ .

За да удостоверят, че осъществяват основната си икономическа дейност в горепосочените допустими сектори, кандидатите следва да представят към проектните предложения актуално Удостоверение за код на основната икономическа дейност, издадено от Националния статистически институт (въз основа на данни за 2015 г.).

Моля имайте предвид, че за определяне на допустимостта съгласно посочения критерий се използва Класификация на икономическите дейности (КИД-2008 – Приложение У към Условията за кандидатстване).

Допълнително, при определяне на допустимостта съгласно посочения критерий, кандидатите следва да се съобразят с изрично посочените по-долу недопустими сектори съгласно т. 11.2 от Условията за кандидатстване.

11.2 Критерии за недопустимост на кандидатите

1) Потенциалните кандидати **не могат** да участват в процедурата за подбор на проекти и да получат безвъзмездна финансова помощ, в случай че:

а) са обявени в несъстоятелност;
б) са в производство по несъстоятелност;;
в) са в процедура по ликвидация;
г) са сключили извънсъдебно споразумение с кредиторите си по смисъла на чл. 740 от Търговския закон;
д) са преустановили дейността си;
е) се намират в подобно положение, произтичащо от сходна на горепосочените процедури, съгласно законодателството на държавата, в която са установени;
ж) е установено с влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение, че при изпълнение на договор за обществена поръчка са нарушили чл. 118, чл. 128, чл. 245 и чл. 301 – 305 от Кодекса на труда или аналогични задължения, установени с акт на компетентен орган, съгласно законодателството на държавите, в които кандидатите са установени;
з) са лишени от правото да упражняват определена професия или дейност съгласно законодателството на държавата, в която е извършено деянието;
и) са сключили споразумение с други лица с цел нарушаване на конкуренцията, когато нарушението е установено с акт на компетентен орган;
й) е доказано, че са виновни за неизпълнение на договор за обществена поръчка или на договор за концесия за строителство или за услуга, довело до предсрочното му прекратяване, изплащане на обезщетения или други подобни санкции, с изключение на случаите, когато неизпълнението засяга по-малко от 50 на сто от стойността или обема на договора;
к) имат задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и лихвите по тях, към държавата или към общината по седалището на УО и на кандидата, или аналогични задължения, установени с акт на компетентен орган, съгласно законодателството на държавата, в която кандидатите са установени и не е допуснато разсрочване, отсрочване и обезпечение на задълженията или задължението не е по акт, който не е влязъл в сила или размерът на неплатените дължими данъци или социалноосигурителни вноски е

повече от 1 на сто от сумата на годишния общ оборот за последната приключена финансова година;
л) са изпаднали в неизпълнение на разпореждане на Европейската комисия за възстановяване на предоставената им неправомерна и несъвместима държавна помощ;
м) лицата, които представляват кандидата или членовете на управителни и надзорни органи или други лица, които имат правомощия да упражняват контрол при вземането на решения от тези органи на кандидатите са правили опит да:
i) повлияят на вземането на решение от страна на УО, свързано с отстраняването, подбора или възлагането, включително чрез предоставяне на невярна или заблуждаваща информация, или
ii) получат информация, която може да им даде неоснователно предимство в процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.
н) лицата, които представляват кандидата или техни членовете на управителни и надзорни органи или други лица, които имат правомощия да упражняват контрол при вземането на решения от тези органи са осъждани с влязла в сила присъда и не са реабилитирани за:
i) престъпление по чл. 108а, чл. 159а – 159г, чл. 172, чл. 192а, чл. 194 – 217, чл. 219 – 252, чл. 253 – 260, чл. 301 – 307, чл. 321, 321а и чл. 352 – 353е от Наказателния кодекс;
ii) престъпление, аналогично на тези по горната хипотеза, в друга държава членка или трета страна;
о) лицата, които представляват кандидата или техни членовете на управителни и надзорни органи или други лица, които имат правомощия да упражняват контрол при вземането на решения от тези органи е налице конфликт на интереси във връзка с процедурата за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, който не може да бъде отстранен;
п) е налице неравнопоставеност в случаите по чл. 44, ал. 5 от Закона за обществени поръчки (ЗОП);
р) е установено, че:
i) са представили документ с невярно съдържание, свързан с удостоверяване липсата на основания за отстраняване или изпълнението на критериите за подбор;
ii) не са предоставил изискваща се информация, свързана с удостоверяване липсата на основания за отстраняване или изпълнението на критериите за подбор.

ВАЖНО: Съгласно чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕСИФ не може да участват и безвъзмездна финансова помощ не се предоставя на лица, за които са налице обстоятелства за отстраняване от участие в процедура за възлагане на обществена поръчка съгласно Закона за обществени поръчки. Кандидатите са длъжни да декларират, че не попадат в някоя от категориите, посочени в чл. 25, ал. 2 от Закона за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове (Приложение Д към Условията за кандидатстване). Моля обърнете внимание, че Декларацията по чл. 25, ал. 2 от Закона за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове следва да бъде

попълнена и подписана от **всички лица, които** са посочени в чл. 40 от Правилника за прилагане на Закона за обществените поръчки (приет с ПМС № 73 от 5.04.2016 г., обн., ДВ, бр. 28 от 8.04.2016 г., в сила от 15.04.2016 г.) и по конкретно:
1. при събирателно дружество – лицата по чл. 84, ал. 1 и чл. 89, ал. 1 от Търговския закон;
2. при командитно дружество – неограничено отговорните съдружници по чл. 105 от Търговския закон;
3. при дружество с ограничена отговорност – лицата по чл. 141, ал. 1 и 2 от Търговския закон, а при еднолично дружество с ограничена отговорност – лицата по чл. 147, ал. 1 от Търговския закон;
4. при акционерно дружество – лицата по чл. 241, ал. 1, чл. 242, ал. 1 и чл. 244, ал. 1 от Търговския закон;
5. при командитно дружество с акции – лицата по чл. 256 във връзка с чл. 244, ал. 1 от Търговския закон;
6. при едноличен търговец – физическото лице – търговец;
7. при клон на чуждестранно лице – лицето, което управлява и представлява клона или има аналогични права съгласно законодателството на държавата, в която клонът е регистриран;
8. в случаите по т. 1 – 7 – и прокуристите, когато има такива;
9. в случаите, когато лицето има повече от един прокурист, декларацията се подава само от прокуриста, в чиято представителна власт е включена територията на Република България;
10. в останалите случаи, включително за чуждестранните лица – лицата, които представляват, управляват и контролират кандидата съгласно законодателството на държавата, в която са установени.
11. други лица със статут, който им позволява да влияят пряко върху дейността на предприятието по начин, еквивалентен на този, валиден за представляващите го лица, членовете на управителните или надзорните органи.

2) С оглед **избягване на припокриването на интервенциите** между Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020 и Програмата за развитие на селските райони 2014-2020, подкрепа по настоящата процедура за подбор на проекти **не могат да получават:**

• микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от Закона за малките и средните предприятия, които имат седалище или клон със седалище на територията на селски район, съгласно определението в т. 8.1. Описание на общите условия от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. и са заявили за подпомагане дейности по проекта, които ще се осъществяват в община на територията на селските райони в Република България. Списък на общините в обхвата на селските райони на Република България е даден в Приложение Т към Условията за кандидатстване.

• предприятия, кандидатстващи за финансиране на дейности за преработка и/или маркетинг на горски продукти.

• микропредприятия, по смисъла на чл. 3-4 от Закона за малките и средните предприятия, осъществяващи инвестиции, свързани с преработка и/или маркетинг на селскостопански продукти в неселскостопански продукти извън приложение № I от Договора за създаване на европейската общност (Приложение Ж), или с производството на памук, в случай че тези инвестиции се осъществяват на територията на селските райони съгласно определението[15] в т. 8.1 *Описание на общите условия* от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. Списък на общините в обхвата на селските райони на Република България е даден в Приложение Т към Условията за кандидатстване.

• малки и средни предприятия, по смисъла на чл. 3-4 от Закона за малките и средните предприятия, осъществяващи инвестиции, свързани с преработка и/или маркетинг на селскостопански продукти в неселскостопански продукти извън приложение № I от Договора за създаване на европейската общност, или с производството на памук, с изключение на хляб, тестени и сладкарски изделия, в случай че тези инвестиции се осъществяват на територията на селските райони съгласно определението в т. 8.1. *Описание на общите условия* от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г. Списък на общините в обхвата на селските райони на Република България е даден в Приложение Т към Условията за кандидатстване.

• предприятия, кандидатстващи за финансиране на дейности, които съгласно КИД 2008 (Приложение У към Условията за кандидатстване) попадат в Сектор С - код на икономическа дейност 10 „Производство на хранителни продукти” и код 11 „Производство на напитки”, както следва:
- 10.1 „Производство и преработка на месо; производство на месни продукти, без готови ястия”;
- 10.2. „Преработка и консервиране на риба и други водни животни, без готови ястия”;
- 10.3 „Преработка и консервиране на плодове и зеленчуци, без готови ястия”;
- 10.4. „Производство на растителни и животински масла и мазнини”;
- 10.5. „Производство на мляко и млечни продукти”;
- 10.6. „Производство на мелничарски продукти, нишесте и нишестени продукти”;
- 10.81. „Производство на захар”;
- 10.83. „Преработка на кафе и чай”;
- 10.84. „Производство на хранителни подправки и овкусители“;
- 10.91. „Производство на готови храни за животни”;
- 11.02. „Производство на вина от грозде”;
- 11.03. „Производство на други ферментирали напитки”;

[15] Националната дефиниция определя като „селски райони” общините, в които няма населено място с население над 30 000 души.

- 11.06. „Производство на малц".

3) С оглед осигуряване на съответствие с ограниченията за подкрепа, поставени в рамките инвестиционен приоритет 3.1. на Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност" 2014-2020, потенциалните кандидати **не могат** да участват в процедурата за подбор на проекти и да получат безвъзмездна финансова помощ в случай, че дейността за която кандидатстват, попада в секторите на **търговия или услуги** съгласно КИД-2008[16].

4) **В случай на минимална помощ** потенциалните кандидати **не могат да участват** в процедурата и да получат безвъзмездна финансова помощ, в случай че попадат в **забранителните режими** на Регламент на Комисията (ЕС) № 1407/2013 и по-конкретно, ако:

А) Дейността, за която кандидатстват, се отнася до[17]:

• сектора на рибарството и аквакултурите, уредени с Регламент (ЕС) № 104/2000;

• сектора на първично производство на селскостопански продукти;

• сектора на преработката и търговията със селскостопански продукти, в следните случаи:

- когато размерът на помощта е определен въз основа на цените или количествата на този вид продукти, изкупувани от първичните производители или предлагани на пазара от съответните предприятия; или

- когато помощта е свързана със задължението да бъде прехвърлена частично или изцяло на първичните производители;

Б) Финансирането представлява:

• помощи за дейности, свързани с износ за трети държави или държави членки, по-конкретно помощите, които са пряко свързани с изнасяните количества, със създаването и функционирането на дистрибуторска мрежа или с други текущи разходи, свързани с износа;

• помощ, поставена в зависимост от преференциално използване на национални продукти спрямо вносни такива;

• помощ, която ще се използва за придобиването на товарни автомобили от предприятия, които осъществяват сухопътни товарни превози за чужда сметка или срещу възнаграждение;

[16] Съгласно Агрегираната номенклатура на икономическите дейности А 3 (Приложение Ч) секторите на икономическа дейност се разделят на Селско, горско и рибно стопанство (сектор А), Индустрия (B, C, D, E и F) и Услуги, в това число и търговия (G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, Q, R, S, T и U)

[17] Съгласно дефинициите, дадени в чл. 2 от Регламент на Комисията (ЕС) 1407/2013 и Приложение Х към настоящите Условия за кандидатстване

5) **В случай на „регионална инвестиционна помощ“ или „инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност“** потенциалните кандидати **не могат да участват** в процедурата и да получат безвъзмездна финансова помощ, в случай че попадат в **забранителните режими** на Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 и по-конкретно, ако:

А) Дейността, за която кандидатстват, се отнася до[18]:

• сектора на рибарството и аквакултурите, уредени с Регламент (ЕС) № 1379/2013;

• сектора на първично производство на селскостопански продукти;

• сектора на преработка и продажба на селскостопански продукти, в следните случаи:

- когато размерът на помощта е определен въз основа на цената или количеството на тези продукти, които се изкупуват от първичните производители или се предлагат на пазара от съответните предприятия; или

- когато помощта е обвързана със задължението да бъде прехвърлена частично или изцяло на първичните производители;

• помощи за улесняване на закриването на неконкурентоспособни въглищни мини в съответствие с Решение 2010/787/ЕС на Съвета.

В случай на „регионална инвестиционна помощ“ са налице и следните допълнителни ограничения:

• сектор стоманодобив;

• сектор въгледобив;

• сектор корабостроене;

• сектора за производство на синтетични влакна;

• сектор транспорт, както и свързаната с него инфраструктура;

• производство и дистрибуция на електроенергия и енергийните инфраструктури[19].

Б) Са предприятия, които:

Б1. В случай че кандидатстват за **регионална инвестиционна помощ**, са закрили същата или подобна дейност в Европейското икономическо пространство през двете години, предхождащи подаването на проектното предложение, или които, към момента на подаване на проектното предложение, имат конкретни планове да закрият такава дейност в срок до две години след приключването на първоначалната инвестиция, за която се кандидатства за помощта в съответния регион;

Посоченото изискване следва да се прилага по следния начин:

- във връзка с това изискване кандидатът се разглежда на ниво група, която представлява една стопанска единица с общ източник на контрол, а не отделно юридическо лице;

- затварянето на същата или подобна дейност (изцяло или частично) следва да се разглежда на ниво стопански обект, а не на нивото на даден регион или държава-членка.

[18] Съгласно дефинициите, дадени в чл. 2, пар. 8, 9, 10, 11, 43, 44, 45 от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014, т. 12 от Рамката за държавната помощ за корабостроенето и Приложение X към настоящите Условия за кандидатстване.

[19] Кандидати с дейност, за която кандидатстват, попадаща в сектор D

С други думи, дейността ще се счита за прекратена, ако кандидатът (на ниво група) закрива тази дейност (изцяло или частично) в определен стопански обект (дори ако той продължава същата или сходна дейност другаде в региона или в държавата-членка);
- Съгласно чл. 2, пар. 50 от Регламент на Комисията (ЕК) №651/2014 г „същата или подобна дейност“ означава дейност, попадаща в същия клас (четирицифрен код) от статистическата класификация на икономическите дейности NACE Rev. 2, която е въведена с Класификацията на икономическите дейности КИД 2008;
- изискването се прилага само ако закриването/преместването е свързано с различни държави от Европейското икономическо пространство (ЕИП) т.е., когато закриването се извършва в една държава от ЕИП и подпомаганата инвестиция се осъществява в друга държава от ЕИП;
- закриване означава, че съответната дейност е напълно (100%) закрита в съответния стопански обект или че дейността е частично закрита, когато това води до значителна загуба на работни места. Значителна загуба на работни места за целите на това изискване означава загуба на най-малко 100 работни места или намаляване на работните места в стопанския обект с най-малко 50% към датата на подаване на проектното предложение (в сравнение със средното равнище на заетостта в стопанския обект във всяка от предходните две години).
При установяване на обстоятелството по подточка Б1 по време на изпълнение на проекта или в рамките на две години от изпълнението му, получената безвъзмездна помощ подлежи на възстановяване. Съответствието с посоченото изискване се проверява и по реда на т. 26.1 от настоящите Условия за кандидатстване.

Б2. В случай че кандидатстват <u>за</u> **регионална инвестиционна помощ или инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност** от Регламент (ЕС) № 651/2014:
• са обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Европейската комисия, с което дадена помощ се обявява за незаконосъобразна и несъвместима с общия пазар.
• са предприятия в затруднено положение, както следва:
1. В случай на акционерно дружество, дружество с ограничена отговорност, командитно дружество с акции или кооперация или други дружества по Приложение I към Директива 2013/34/ЕС (което не е МСП, което съществува по-малко от три години), когато неговият записан акционерен капитал е намалял с повече от половината поради натрупани загуби. Такъв е случаят, когато приспадането на натрупаните загуби от резервите (и всички други елементи, които по принцип се считат за част от собствения капитал на дружеството) води до отрицателен кумулативен резултат, който надхвърля половината от записания акционерен капитал. За целите на настоящата разпоредба под понятието „дружество с ограничена отговорност" се разбира по-специално видовете дружества, посочени в приложение I към Директива 2013/34/ЕС, а понятието „акционерен капитал" включва, когато е уместно, премии от акции.

Преценката относно обстоятелството по т. 1 се извършва по следния начин:
Едно предприятие ще бъде считано за предприятие в затруднено положение, когато сумата на т. III „Резерв от последващи оценки“, IV „Резерви“, V „Натрупана печалба (загуба) от минали години“ и VI „Текуща печалба (загуба)“ от раздел А „Собствен капитал“ на пасивите, описани в Счетоводния баланс на съответното предприятие е отрицателна стойност, която надвишава 50 % от сумата на т. I „Записан капитал“ и II „Премии от емисии“ от раздел А „Собствен капитал“ на пасивите, описани в Счетоводния баланс[20].
2. В случай на събирателно дружество или командитно дружество, или други лица по Приложение II към Директива 2013/34/ЕС (което не е МСП, което съществува по-малко от три години), когато капиталът, вписан в баланса на дружеството, е намалял с повече от половината поради натрупани загуби. За целите на настоящата разпоредба под понятието „дружество, при което поне някои съдружници носят неограничена отговорност за задълженията на дружеството", се разбира по-специално типовете дружества, посочени в приложение II към Директива 2013/34/ЕС.
3. Когато предприятието е в процедура по колективна несъстоятелност или отговаря на критериите на своето вътрешно право, за да бъде обект на процедура по колективна несъстоятелност по искане на неговите кредитори.
4. Когато предприятието е получило помощ за оздравяване и все още не е възстановило заема или не е прекратило гаранцията, или е получило помощ за преструктуриране и все още е обект на план за преструктуриране.

Изискванията по настоящата т. Б) се прилагат и на равнище група – както за предприятието-кандидат, така и за предприятията, с които то формира група предприятия. Всички те трябва да отговарят на изброените изисквания.

В) Финансирането представлява:
• помощи за дейности, свързани с износ към трети държави или държави членки, по-специално помощи, които са пряко свързани с изнесените количества, с изграждането и функционирането на дистрибуторска мрежа или с други текущи разходи във връзка с износа;
• помощ, поставена в зависимост от използване на местни за сметка на вносни стоки;

ВАЖНО: Когато кандидатът упражнява едновременно дейност в недопустими сектори и в допустими сектори по настоящата процедура, безвъзмездната помощ по тази процедура се предоставя само за дейностите в допустимите сектори, като кандидатът/бенефициентът следва да води отделна счетоводна отчетност по отношение на приходите, разходите, активите и пасивите, свързани с всяка дейност, която да

[20] Съгласно данни от формуляр „Счетоводен баланс“ на предприятието-кандидат , част от Годишния отчет за дейността, подаден към НСИ

гарантира отделяне на дейностите, така че дейностите в недопустимите сектори да не се ползват от безвъзмездната помощ, предоставена по настоящата процедура.

С оглед горното кандидатът представя като условие за плащане при първото междинно плащане, при промяна или, ако няма междинни плащания, при окончателно плащане, индивидуален сметкоплан утвърден от ръководството на предприятието с включени в него обособените счетоводни сметки/подсметки/, специално открити за проекта. От извлеченията/счетоводните записи по посочените в индивидуалния сметкоплан сметки следва да е видно разграничаването на разходите, така че дейностите в недопустимите сектори да не се ползват от безвъзмездната помощ по процедурата.

Допълнително, кандидатите следва да имат предвид, че посочените критерии за недопустимост се прилагат кумулативно с критериите за допустимост, изрично посочени в т. 11.1 от Условията за кандидатстване и по-специално с изискването за основна икономическа дейност на кандидата.

12. Допустими партньори:

По настоящата процедура за подбор на проекти кандидатите участват индивидуално, а не съвместно с партньорски или други организации.

13. Дейности, допустими за финансиране:

13.1. Допустими дейности

Проектните предложения по настоящата процедура следва да съответстват на принципа на ефективност и ефикасност като допустимите дейности следва да съответстват на целите на Оперативната програма и да водят до постигане на специфичната цел и резултати на Инвестиционен приоритет 3.1 „Енергийни технологии и енергийна ефективност“ от Приоритетна ос 3 на ОПИК, както и на целите на настоящата процедура, при най-адекватното съотношение между очакваните разходи и ползи.

Допустими проекти:

1) За да са допустими по настоящата процедура, проектите трябва да се основават на препоръки от извършен енергиен одит по образец („обследване за енергийна ефективност”), изготвен за целите на процедурата за подбор на проекти (Приложение Б към Условията за кандидатстване).

Енергийният одит следва да е извършен от лице, вписано в публичния регистър по чл. 60, ал. 1 от Закона за енергийната ефективност като екипът извършил обследването следва да подпише енергийният одит (на хартия или с КЕП) преди изпращането му на кандидата .

Обследването за енергийна ефективност се извършва на основата на информация за енергийното потребление за предходен тригодишен период (2013-2015 г.) и данни от измерванията, извършени в хода на обследването.

ВАЖНО: Контролът относно качеството на изготвените енергийни одити ще бъде извършван от Агенцията за устойчиво енергийно развитие (АУЕР).

В тази връзка кандидатите по процедурата имат ангажимент да изготвят енергиен одит по образец (Приложение Б „Образец на енергиен одит“) и да го представят за разглеждане от АУЕР не по-късно **от 10 август 2016 г.**

Одитите се изпращат на АУЕР по електронен път на следния електронен адрес **opic@seea.government.bg** съгласно Указанията за електронно подаване в АУЕР (Приложение Щ). При изпращането му на АУЕР енергийният одит следва да бъде подписан с КЕП от лице с право да представлява кандидата или упълномощено лице. В случаите, когато енергийният одит е подаден от упълномощено лице, в електронното съобщение до АУЕР освен енергийния одит следва да е приложено и пълномощно за подаване на енергиен одит. Пълномощното следва да е подписано с КЕП от официалния представител на предприятието-кандидат.

В случай на установени несъответствия или забележки по съдържанието на енергийния одит, АУЕР ще уведоми кандидата като отправи искане за преработка на енергийния одит и/или разяснения. Крайният срок за изпращане на становища от АУЕР при първо представяне на енергийния одит е 30 (тридесет) работни дни от датата на получаване на енергийния одит като денят на получаване на енергийния одит не се брои. Кандидатите имат срок от 14 (четиринадесет) календарни дни от датата на получаване на известие от АУЕР, като денят на получаване на известие не се брои, за преработка на одита/изготвяне на разяснение и представянето им. Известието от АУЕР се изпраща на електронния адрес, посочен от кандидата в енергийния одит.

В рамките на процедурата по съгласуване на енергийния одит, искане за преработка и/или разяснения от АУЕР ще се изпраща еднократно.

Кореспонденцията с АУЕР се осъществява единствено и само по електронен път чрез посочения от кандидата електронен адрес.

В случай на представяне на енергийния одит/преработения енергиен одит/исканото разяснение извън определените срокове, одитът няма да бъде разгледан от АУЕР и

съответно кандидатът няма да получи Становище за съответствие на енергийния одит (съгласно Приложение В).

Кандидатите, чиито енергийни одити са разгледани от страна на АУЕР, ще получат на електронната си поща Становище за съответствие на енергийния одит (съгласно Приложение В) с вписано одобрение/неодобрение на енергийния одит.

Кандидатите, чиито енергийни одити не са одобрени от АУЕР и след повторното им представяне/след представяне на изискането разяснение, ще получат Становище за съответствие с вписано неодобрение на енергийния одит, съдържащо причините за неодобрението.

Одобрените/неодобрените енергийни одити и копие на Становищата за съответствие се изпращат от АУЕР по служебен път на Управляващия орган на ОПИК и се прилагат към проектното предложение на кандидата.

Крайният срок за получаване на становище от АУЕР след повторно представяне на енергийния одит/ след представяне на изискането разяснение е 10 (десет) работни дни от дата на получаване на преработения енергиен одит/датата на получаване на изискането разяснения, като денят на получаване не се брои.

Кандидат, който е получил от АУЕР Становище за съответствие с вписано неодобрение на енергийния одит, може да подаде писмено възражение пред изпълнителния директор на АУЕР в рамките на **три работни дни** от получаването му, като денят на получаване на становището не се брои. Възражението следва да бъде подписано с КЕП от официалния представител на кандидата или упълномощено лице и да бъде изпратено на електронния адрес **vazrajenie@seea.government.bg** съгласно Указанията за електронно подаване в АУЕР (Приложение Щ). Възражението следва да съдържа конкретно упоменати точки от становището, срещу които се възразява, и мотиви. Няма да бъдат разглеждани възражения, в които няма посочени основания за възразяване срещу становището на АУЕР. Към възражението кандидатът няма право да предоставя допълнителни документи[21].
Възражението се разглежда от тричленна комисия от експерти, които не са участвали в изготвянето на Становището.

Изпълнителният директор на АУЕР издава окончателно становище по съответствието на енергийния одит в рамките на **три работни дни от получаването на възражение,** като денят на получаване на възражението не се брои.

[21] С изключение на пълномощно, подписано с КЕП от официалния представител на предприятието-кандидат, в случаите когато възражението се подава от упълномощено лице

Проектното предложение се подава от страна на кандидата след получаване на Становището за съответствие на енергийния одит от АУЕР (съгласно Приложение В) с вписано одобрение/неодобрение на енергийния одит.

2) Трябва да включват задължително дейности по Елемент А „Инвестиции“.

ВАЖНО: Кандидатите за безвъзмездна финансова помощ могат да представят проектни предложения, включващи комбинация от двата елемента, като Елемент А „Инвестиции” е задължителен. Включването **САМО** на дейности по Елемент Б „Услуги” е **НЕДОПУСТИМО** по настоящата процедура.

ВАЖНО: Кандидатите нямат право да подават проектни предложения по процедурата за вече започнали и/или реализирани дейности[22]. Не са допустими за подкрепа дейности, финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма.

3) Проектът следва да е в съответствие с хоризонталните политики, залегнали в чл. 7 и чл. 8 на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета.

Изискването за съответствие на проектните предложения с принципите на хоризонталните политики на ЕС е посочено по-подробно в т. 17 от Условията. Съответствието с посочените хоризонтални политики ще бъде проследявано както на етап оценка на проектните предложения, така и на етап изпълнение на проектите.

4) Проектът следва да се изпълнява само на територията на Република България;

5) Проектът следва да отговаря на всички изисквания, посочени в настоящите Условия за кандидатстване и Условия за изпълнение.

6) Проектът следва да бъде съфинансиран от страна на кандидата.

II. Допустими дейности:

Допустими по настоящата процедура са проекти, включващи следните дейности:

Елемент А „Инвестиции“

- Инвестиции за изпълнение на мерки за енергийна ефективност, включени в обследване за енергийна ефективност, извършено от лица, вписани в регистъра по чл. 60, ал. 1 от ЗЕЕ;

[22] С изключение на дейността по разработване на енергиен одит

и

• **ВСЯКА** от предвидените за изпълнение дейности по Елемент А следва да е с потвърден ефект енергийни спестявания от минимум 5% за съответната мярка съгласно обследването за енергийна ефективност;

ВАЖНО: В случай че мерките включват системи за отопление и охлаждане и/или производство на електрическа енергия от възобновяеми източници (ВИ), допустими са само такива за собствено потребление.

Кандидатите следва да имат предвид че дейностите, свързани с въвеждане на ВИ, не представляват първоначална инвестиция и в тази връзка не са допустими за финансиране по режим регионална инвестиционна помощ. Същите не са допустими за финансиране и по режим „инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност“.

В случай че кандидат по процедурата се явява задължено лице по смисъла на чл.14, ал. 4 от Закона за енергийна ефективност (ЗЕЕ), същият не може да използва частта от енергийните спестявания, постигната със средства по ОПИК, за доказване изпълнението на определените му по чл. 18 от ЗЕЕ цели за енергийни спестявания.

ВАЖНО: По Елемент А „Инвестиции“ кандидатите **сами избират ЕДИН измежду приложимите режими на държавна/минимална помощ съобразно спецификата на проекта и предвижданите допустими дейности**. Дейностите по настоящия Елемент могат да бъда изпълнявани по преценка на кандидата :

- при условията и праговете за регионална инвестиционна помощ **или**

- при условията и праговете за инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност **или**

- при условията и праговете за минимална помощ.

Комбинирането на различни режими на помощ в рамките на Елемент А е недопустимо.

1. В случай че по Елемент А избраният от кандидата режим държавна помощ е регионална инвестиционна помощ, допустими са само проектни предложения, които имат за свой основен предмет осъществяването на първоначални инвестиции в материални и нематериални активи, свързани с:

– разширяване на капацитета на съществуващ стопански обект

Разширяване на капацитета на съществуващ стопански обект е налице, когато в следствие на инвестицията съществуващият стопански обект ще може да произвежда повече от

поне един от вече произвежданите продукти (макар и значително усъвършенстван), при условие, че базисният производствен процес не се променя из основи

или

– основна промяна в целия производствен процес на съществуващ стопански обект.

Промяна в целия производствен процес означава прилагането на основна за разлика от рутинна производствена промяна. Модернизирането на част от производствения процес не попада в посочения вид първоначална инвестиция, за да е налице фундаментална промяна следва да се модернизира цялостния производствен процес.

За да бъде определена първоначалната инвестиция като основна промяна е необходимо допустимите разходи да надхвърлят минимален праг уреден в чл. 14, пар. 7 от Регламента, който по-подробно е пояснен в т. 9.

Недопустими са дейности, изпълнявани единствено за намаляване на текущите разходи на дадено предприятие, които не са свързани с горните инвестиции.

Инвестицията следва да се поддържа в региона получател най-малко три години след изпълнението на инвестицията. Посоченото изискване ще бъде проверявано както чрез извършване на проверки на място, включително и относно обстоятелството дали съответният актив е доставен, инсталиран, тестван и пуснат в експлоатация, отговаря на техническите спецификации, използва се на определеното място за целите на проекта, съгласно административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, така и чрез проследяване на изпълнението на индикаторите по т. 7.2.

2. При Елемент А, в случай че избраният от кандидата режим държавна помощ е „инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност“, не са допустими за финансиране дейности, които са с цел гарантиране, че потенциалните бенефициенти спазват стандартите на ЕС[23], които вече са приети, дори ако все още не са влезли в сила. Съответствието с посоченото изискване се декларира от страна на кандидата в рамките на Декларацията за държавни/минимални помощи. За проверка на съответствието и изпълняване на изискването на чл. 38, пар. 2 от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014, в състава на оценителната комисия ще бъдат включени представители на Министерство на околната среда и водите и/или други лица, разполагащи с необходимата експертиза.

ВАЖНО: В случай че за дейностите, за които кандидатът заявява финансиране, е налице изискване за спазване стандарт на Съюза, той може да кандидатства за финансиране по режим „инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност“ след като е постигнал съответствие с този стандарт.

[23]Съгласно дефиницията за „Стандарт на Съюза“, дадена в чл. 2, (102) на Регламент (ЕС) № 651/2014 и Приложение Х към настоящите Условия за кандидатстване

Елемент Б „Услуги“

- Дейности, свързани с и необходими за изпълнението на проекта:

- Придобиване на инвестиционен проект по смисъла на Закона за устройство на територията (ЗУТ), свързан с и необходим за изпълнението на проекта;
- Консултантски услуги за въвеждане и сертифициране на системи за енергиен мениджмънт в предприятията, вкл. съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO 50001 (Energy Management Systems)/EN ISO 50001;

ВАЖНО: Задължителен краен резултат от изпълнението на услугите за въвеждане и сертифициране на системи за енергиен мениджмънт е придобиването на сертификат за въведена система за управление (СУ). Ако в срока на изпълнение на проекта не бъде получен съответния сертификат за СУ, извършените разходи за въвеждането и сертифицирането й няма да бъдат признати. Сертификатът следва да бъде издаден от орган по сертификация, акредитиран съгласно ISO/IEC/17021 или последващи версии от:
1. българския национален орган по акредитация – Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация, от национален орган по акредитация на друга държава-членка на ЕС, от национален орган по акредитация – страна по Споразумението за Европейско икономическо пространство и Конфедерация Швейцария или от национален орган по акредитация на държава, кандидат за пълноправно членство в ЕС, които са страна по Споразумението за взаимно признаване на Европейската организация по акредитация – ЕА MLA в област сертификация на системи за управление;
и/или
2. орган по акредитация на друга държава – член на IAF MLA (International Accreditation Forum, Multilateral recognition Agreement).

-Извършване на енергиен одит по образец („обследване за енергийна ефективност”) от лице, вписано в публичния регистри по чл. 60, ал. 1 от Закона за енергийната ефективност;
- Закупуване на материали, които са пряко свързани с изпълнението на дейностите, включени в Елемент А[24];
- Публичност и визуализация;

Пълният набор от мерки за информиране и публичност, които бенефициентите могат да прилагат при изпълнение на проекти, финансирани от ЕСИФ, се съдържа в „Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация" 2014-2020, който може да бъде намерен на интернет страницата на Управляващия орган - http://www.opcompetitiveness.bg/module3.php?menu_id=359.

[24] спомагателни материали, необходими са за окомплектоването на придобитите по Елемент А инвестиции като работеща система

- Одит на проекта (извършен от регистриран одитор) - приложимо за проекти със стойност на безвъзмездната финансова помощ над 750 000 евро (1 466 872,5 лв.) в съответствие с чл. 207 от Делегиран регламент на Комисията (ЕО) № 1268/2012 относно правилата за прилагане на Регламент (ЕС,Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза.

В случаите, когато е приложимо, Доклад за външен одит на счетоводната документация по проекта (съгласно Приложение Ц към Условията за изпълнение), извършен от регистриран одитор, следва да бъде приложен към искането за окончателно плащане по проекта. Одиторът проверява дали декларираните от бенефициента разходи са действително извършени и платени, точни и допустими в съответствие с административния договор за безвъзмездна финансова помощ.

Дейностите по настоящия Елемент Б следва да се изпълняват при условията и праговете за минимална помощ.

ВАЖНО: При описание на дейностите във Формуляра за кандидатстване, сформирането на екип по проекта, провеждането на процедура за избор на изпълнител, изборът на изпълнител, доставката на закупеното по проекта оборудване и т.н. не следва да са обособени като отделни дейности, а да са част от описанието/методологията за изпълнение на посочените по-горе дейности.

13.2. Недопустими дейности

Недопустими по процедурата са следните видове дейности:

- дейности, чието изпълнение е стартирало[25] преди подаване на проектното предложение с изключение на разходите за изготвяне на енергиен одит по образец;
- дейности, извършени след изтичане на крайния срок за изпълнение на дейностите по проекта, с изключение на дейността одит на проекта;
- дейности, които вече са финансирани от други публични източници;
- закупуване на дълготрайни активи втора употреба и на дълготрайни активи, които не са заведени за първи път от получателя на помощта (закупени от първи доставчик или производител);
- закупуване на машини/съоръжения/оборудване и нематериални дълготрайни активи, които не са пряко свързани с постигане на целите на проекта или не са необходими за изпълнение на мерките, включени в обследването за енергийна ефективност;

[25] Съгласно дефиницията за започване на работата по чл. 2, пар. 23 от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014, дадена в Приложение Х към настоящите Условия.

• закупуване на компютърно оборудване и софтуер за административни нужди на предприятието (вкл. софтуерни системи за управление – ERP, CRM и други подобни системи и модули към тях).
• дейности, които са с цел гарантиране, че потенциалните бенефициенти спазват стандартите на ЕС[26], които вече са приети, дори ако все още не са влезли в сила (в случай на инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност);
• консултантски услуги за разработване на проектното предложение;
• консултантски, юридически и счетоводни услуги от общ характер, които не са свързани с въвеждането на системи за енергиен мениджмънт;
• участие в семинари, работни срещи, изложения;
• закриване на неконкурентоспособни въглищни мини (в случай на регионална инвестиционна помощ или инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност);
• дейности, свързани с транспортна и енергийна инфраструктура (в случай на регионална инвестиционна помощ)[27];
• извеждането от експлоатация или изграждането на атомни електроцентрали;
• инвестиции за постигане на намаляване на емисиите на парникови газове от дейности, изброени в приложение I към Директива 2003/87/ЕО (Приложение Н)[28];
• производството, обработката и продажбата на тютюн и тютюневи изделия;
• инвестиции в летищна инфраструктура;
• придобиването на товарни автомобили от предприятия, които осъществяват сухопътни товарни превози за чужда сметка или срещу възнаграждение (в случай на минимална помощ

14. Категории разходи, допустими за финансиране:

При предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура ще бъдат взети под внимание само „допустимите разходи", детайлно описани по-долу. Бюджетът (т. 5 от Формуляра за кандидатстване) представлява предварителна оценка на очакваните разходи и трябва точно да отговаря на стойността, посочена в проекта. Бюджетът представлява както предварителна оценка на очакваните разходи, така и максимален размер на допустимите разходи.

По време на оценката на проектните предложения е възможно да бъдат установени обстоятелства, които да налагат промяна в бюджета. Възможните изменения на бюджета

[26] Съгласно дефиницията за „Стандарт на Съюза", дадена в чл. 2, (102) на Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията и Приложение Х към настоящите Условия за кандидатстване;
[27] Кандидати с дейност, за която кандидатстват, попадаща в сектор D
[28] Посоченото не ограничава възможността за подкрепа на дейности, които не са изброени в приложение I към Директива 2003/87/ЕО (Приложение Н към Условията за кандидатстване) и едно от непреките им въздействия е намаляване емисиите на парникови газове

не могат да доведат до увеличаване на сумата на исканата безвъзмездна помощ по настоящата процедура.

ВАЖНО: Във връзка със спазването на принципа за недопускане под никаква форма на реализиране на печалба от безвъзмездните финансови средства, печалбата подлежи на възстановяване[29].

14.1. Условия за допустимост на разходите

За да бъдат допустими разходите по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ трябва да отговарят на следните условия:

1/ Да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление - икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства.

Разход, който не е обоснован, ще бъде премахнат от бюджета на проекта (т. 5 от Формуляра за кандидатстване) служебно от оценителната комисия.

С оглед определяне на реалистичността на предвидените разходи за закупуване на активи, кандидатът следва да приложи към Формуляра за кандидатстване следните документи, съгласно посоченото в букви и/, и1/ и к/ в т.24 от настоящите Условия за кандидатстване:

- Оферта и/или извлечение от каталог на производител/ доставчик/строител и/или проучване в интернет[30] за всяка отделна инвестиция в дълготрайни активи – с предложена цена от производителя/доставчика/строителя.

В случай на режим „инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийна ефективност“ и когато разходите за инвестиции в енергийна ефективност **могат да бъдат разграничени** в общите инвестиционни разходи като отделна инвестиция, в офертата представена от кандидата, разходите за енергийна ефективност[31] следва да бъдат отграничени от общите инвестиционни разходи по придобиване на актива.

[29] В съответствие с чл. 125, пар. 5 от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 г. печалбата се определя като надвишаването на постъпленията спрямо допустимите разходи направени от бенефициента по съответния проект в момента на предявяване на искане за окончателно плащане на отпусната по проекта безвъзмездна помощ. Посочените постъпления се ограничават до прихода, генериран от дейностите по проекта.

[30] В случай че документите са представени на чужд език, то те задължително следва да бъдат придружени от превод на български език.

В случаите, в които в документите не е упоменато дали цената е с включено ДДС, се счита:

- при български доставчици - описаната стойност в офертата е с ДДС, т.е. при изчисление на цената е необходимо да се извади ДДС.

- при чуждестранни доставчици - описаната стойност в офертата е без ДДС.

[31] съгласно т.1.5. и т.3.1.2.2. от Енергийния одит (Приложение Б)

Разходите за инвестиции в енергийна ефективност ще се считат за разграничими в случаите, когато в рамките на придобивания актив е налице отделен компонент, елемент, съставна част или друга физически разграничима единица, която е пряко свързана с повишаване на енергийната ефективност.

- Оферта и/или извлечение от каталог на производител/ доставчик/строител и/или проучване в интернет за идентична инвестиция[32] с по-ниски показатели за енергийна ефективност, която е възможно да бъде реализирана без подкрепа по настоящата процедура (*приложимо, когато разходите за инвестиции в енергийна ефективност не могат да бъдат разграничени в общите инвестиционни разходи като отделна инвестиция, в случай че се прилага чл. 38, пар. 3, буква б) на Регламент (ЕС) 651/2014 на Комисията) с предложена цена от производител/доставчик/*

Когато в рамките на придобивания актив не е налице физически разграничима единица/елемент/компонент/съставна част, която да е пряко свързана с повишаване на енергийната ефективност, то разходите за енергийна ефективност ще се считат за неразграничими.

- Бизнес план, решение на управителното тяло на кандидата, опростен анализ разходи-ползи или друг приложим документ, по преценка на кандидата, в потвърждение на обстоятелството, че кандидатът би реализирал идентичната инвестиция, в случай че не получи помощ по настоящата процедура *(приложимо, когато разходите за инвестиции в енергийна ефективност не могат да бъдат разграничени в общите инвестиционни разходи като отделна инвестиция, в случай че се прилага чл. 38, пар. 3, буква б) на Регламент (ЕС) 651/2014 на Комисията)*

В случаите, когато кандидатът (и след допълнително изискване) не е представил документи по букви и/ и и1/, съответният разход ще бъде премахнат от бюджета на проекта служебно от оценителната комисия.

В случаите, когато кандидатът (и след допълнително изискване) не е представил документа по буква к/, проектното предложение се отхвърля.

В случай, че бъдат премахнати всички разходи по елемент „Инвестиции“, проектното предложение се отхвърля.

Горепосочените документи служат за оценка на реалистичността на заложените в бюджета на проектното предложение (т. 5 от Формуляра за кандидатстване) разходи за съответните активи, както и за оценка на допустимостта на съответния актив/проект (в случай на помощ по чл. 38, ал. 3 на Регламент (ЕС) №651/2014).

[32] Под идентична инвестиция се има предвид технически сравнима инвестиция, но с по-ниски показатели за енергийна ефективност (т.е. инвестиция с еднакъв производствен капацитет и технически характеристики с изключение на онези, които са пряко свързани с постигането на по-високо равнище на енергийна ефективност)

За да се гарантира, че с предвидените за закупуване активи се осигурява постигане на препоръчаните в енергийния одит енергийни спестявания, офертата и/или извлечението от каталога на производители/ доставчици/строители и/или проучването в интернет следва да отговаря на минималните технически и/или функционални характеристики, приложими за съответния актив, съгласно посоченото в т.1.5. от образеца на Енергиен одит (Приложение Б). В случаите, когато представените от кандидата оферта и/или извлечение от каталог на производител/доставчик/строител и/или проучването в интернет на предвидените за закупуване активи не отговарят на минималните технически и/или функционални характеристики за съответния вид актив, посочени в т.1.5 от Енергийния одит, този разход ще бъде премахнат от бюджета на проекта (т. 5 от Формуляра за кандидатстване) служебно от Оценителната комисия. В случаите, когато Оценителната комисия премахне всички разходи от бюджета на проекта поради непредставяне на оферта и/или извлечение от каталог на производител/ доставчик/строител и/или проучване в интернет, недопустими разходи или несъответствие с минималните технически и/или функционални характеристики, проектното предложение се отхвърля.

Заложените разходи следва да съответстват на представените пазарни цени като е допустимо увеличение до 10 % от стойността на представената оферта и/или извлечение от каталог на производител/доставчик/строител и/или проучване в интернет. При проверка на съответствието на цени в чуждестранна валута, ще се взима предвид курсът на БНБ към дата 14.05.2016 г.

Оценката на допустимостта на разходите за дълготрайни материални и нематериални активи, посочени в бюджета на проектните предложения (т. 5 от Формуляра за кандидатстване), ще бъде извършвана съгласно стойностния праг на същественост за дълготрайните материални и нематериални активи, определен в чл. 50 и чл. 51 от ЗКПО .

2/ Да бъдат извършени след датата на подаване на проектното предложение и до изтичане на крайния срок, определен за представяне на финалния отчет за изпълнение на дейностите по проекта.

Изключение се допуска за разходите за извършване на енергиен одит, които трябва да бъдат извършени **преди подаването на проектното предложение**.

Разходооправдателните документи следва да бъдат издадени в периода на допустимост на разходите по процедурата - след датата на подаване на проектното предложение и до изтичане на крайния срок, определен за предаване на междинния/финален отчет с изключение на разходите за извършването на енергиен одит.

3/ Да са в съответствие с категориите разходи, включени в административния договор за предоставяне на безвъзмездна помощ;

4/ За разходите да е налична адекватна одитна следа, включително да са спазени изискванията за съхраняване на документите по чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 ;

5/ Да са действително платени (т.е. да е платена цялата стойност на представените фактури или други първични счетоводни документи, включително стойността на ДДС), по банков път или в брой, не по-късно от датата на подаване на междинния/финалния отчет по проекта от страна на бенефициента. Разходи, подкрепени с протоколи за прихващане, не се считат за допустими.

6/ Да са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;

7/ Да могат да се установят и проверят, да бъдат подкрепени от оригинални разходо-оправдателни документи.

8/ Да са за дейности, определени и извършени под отговорността на Управляващия орган и съгласно критериите за подбор на операции, одобрени от Комитета за наблюдение.

9/ Да са за реално доставени продукти и извършени услуги.

Бюджетът (т. 5 от Формуляра за кандидатстване) трябва да отразява допустимите разходи, които са свързани с изпълнението на проекта. По настоящата процедура са недопустими разходите за възстановим ДДС във връзка с изпълнението на проекта. Недопустимите разходи за възстановим ДДС няма да се считат за собствено съфинансиране от страна на бенефициента.

14.2. Допустими разходи

Допустимите разходи следва да са извършени законосъобразно и не трябва да противоречат на правилата, описани в Регламент (ЕС) № 1301/2013 на Европейския парламент и Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и специални разпоредби по отношение на целта „Инвестиции за растеж и работни места“, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1080/2006, Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета и ПМС № 119/2014 за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и от Европейския фонд за морско дело и рибарство, за финансовата рамка 2014-2020 г, Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЗУСЕСИФ), както и всички други законови и подзаконови нормативни актове от приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство и настоящите Условия за кандидатстване.

Допустими по процедурата са следните видове разходи:

Елемент А „Инвестиции“

1) Разходи за придобиване на машини, съоръжения и оборудване (в това число специализирани транспортни средства[33]), представляващи дълготрайни материални активи, необходими за изпълнението на мерките, включени в обследването за енергийна ефективност [34];

ВАЖНО: Разходите за специализирани транспортни средства са допустими само в случай, че са за придобиване на транспортни средства, предназначени за превоз на товари, с технически допустима максимална маса над 3,5 t (категория N2 или N3 съгласно Закона за движение по пътищата).

2) Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи[35] (вкл. разходи за разработване на софтуер), необходими за изпълнението на мерките, включени в обследването за енергийна ефективност.

3) Разходи за: (i) СМР на производствени сгради и/или (ii) СМР във връзка с изпълнение на мерки за енергийна ефективност, пряко свързани с и необходими за въвеждане в експлоатация на активите, включени в обследването за енергийна ефективност, в случай че такава мярка е включена в обследването за енергийна ефективност.

Посочените видове разходи от 1) до 3) са допустими и по трите категории помощи, описани в т. 16 „Приложим режим на минимални/държавни помощи“.

ВАЖНО: За да са допустими разходите за СМР те следва да представляват ДМА и да водят до подобряване на функционалните характеристики и до повишаване стойността на производствената сграда, производствено помещение или актив, към който се отнасят.

В случай че дейностите по Елемент А включват :

- Извършване на (i) СМР на производствените сгради и/или

[33] Категория N2 или N3 съгласно Закона за движение по пътищата

[34] Разходите за доставка, монтаж, инсталиране, изпитване и въвеждане в експлоатация на оборудване/машини/съоръжения следва да бъдат включени в общата стойност на съответните активи, посочени в бюджета на проекта (т. 5 от Формуляра за кандидатстване). В случай че са посочени в отделни редове в бюджета на проекта, същите ще бъдат премахнати от бюджета. Относно дефиницията за материални активи се прилага чл. 2, пар. 29 от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 и Приложение X към настоящите Условия.

[35] Съгласно дефиницията, дадена в чл. 2, пар. 30 от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 и в Приложение X към настоящите Условия.

(ii) СМР във връзка с изпълнение на мерки за енергийна ефективност, пряко свързани с и необходими за въвеждане в експлоатация на активите, препоръчани в енергийния одит и/или

– Придобиване на системи за отопление и охлаждане и/или производство на електрическа енергия от възобновяеми източници за собствено потребление,

то разходите за изпълнението им не трябва да представляват повече от 50% от разходите по проекта.

ВАЖНО: При избран режим „инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност“ допустимите разходи включват допълнителните инвестиционни разходи, необходими за постигане на по-високо равнище на енергийна ефективност. Те се определят, както следва:

а) когато разходите за инвестиции в енергийна ефективност могат да бъдат разграничени в общите инвестиционни разходи като отделна инвестиция, тези разходи, свързани с енергийната ефективност, представляват допустимите разходи[36];

ВАЖНО: Разходите за инвестиции в енергийна ефективност ще се считат за разграничими в случаите, когато в рамките на съответния актив е налице отделен компонент, елемент, съставна част или друга физически разграничима единица, която е пряко свързана с повишаване на енергийната ефективност.

Когато в рамките на съответния актив не е налице подобна физически разграничима единица/елемент/компонент/съставна част, която да е пряко свързана с повишаване на енергийната ефективност, то разходите за енергийна ефективност ще се считат за неразграничими.

б) във всички останали случаи (когато разходите за енергийна ефективност са неразграничими) разходите за инвестиции в енергийна ефективност се установяват чрез сравнение с подобна инвестиция с по-малка енергийна ефективност, която е щяло да бъде осъществена без помощта. Разликата между разходите за двете инвестиции представлява разходите, свързани с енергийна ефективност, и съставлява допустимите разходи[37].

[36] Посочените разходи за енергийна ефективност следва ясно и точно да бъдат описани в т. 3.1.2.2 на Енергийния одит (Приложение Б) и за тях да бъдат дадени минимални технически и/или функционални характеристики в т.1.5. от Енергийния одит, както и да могат да бъдат отграничени от общите разходи по придобиване на актива в офертата, представена от кандидата

[37] Посоченото се удостоверява чрез представяне на две оферти към проектното предложение – една на инвестицията, която кандидатът ще може да придобие с помощта и която отговаря на изискванията за енергийна ефективност, препоръчани в Енергийния одит (т.1.5. от Енергийния одит) и втора оферта, на

Под подобна (идентична) инвестиция се има предвид технически сравнима инвестиция, но с по-ниски показатели за енергийна ефективност (т.е. инвестиция с еднакъв производствен капацитет и технически характеристики с изключение на онези, които са пряко свързани с постигането на по-високо равнище на енергийна ефективност).

За да удостовери обстоятелството, че би реализирал идентичната инвестиция, в случай че не получи помощ по настоящата процедура, кандидатът следва да приложи към проектното предложение документ, по своя преценка, в потвърждение на това. Примерни документи в тази посока може да са бизнес план, решение на управителното тяло на кандидата, опростен анализ разходи-ползи или други подобни, от които да става ясно, че кандидатът има намерение да инвестира в конкретната инвестиция с по-ниски показатели на енергийна ефективност.

Не са допустими разходи, които не са пряко свързани с постигането на по-високо равнище на енергийна ефективност.

Елемент Б „Услуги“

1) Разходи за извършване на енергиен одит по образец („обследване за енергийна ефективност”) – до 20 000 лв;

ВАЖНО: Разходите за енергиен одит трябва да бъдат извършени преди датата на подаване на проекта и след датата на обявяване на настоящата процедура, като плащането по тях трябва да бъде направено не по-късно от крайния срок, определен за представяне на финалния отчет за изпълнение на дейностите по проекта.

2) Разходи за консултантски услуги за въвеждане и сертифициране на системи за енергиен мениджмънт в предприятията, вкл. съгласно изискванията на стандарт БДС EN ISO 50001 (Система за управление на енергията)/EN ISO 50001;

3) Разходи за придобиване на инвестиционен проект по смисъла на Закона за устройство на територията (ЗУТ), свързан с и необходим за изпълнението на проекта;

4) Разходи за материали, необходими за изпълнението на мерките по Елемент А[38];

Допустими са само разходи за материали, които не представляват ДМА или не водят до повишаване стойността на актива, към който се отнасят.

идентична инвестиция, но с по-ниски показатели за енергийна ефективност, която кандидатът би осъществил без помощта.

[38] спомагателни материали, необходими са за окомплектоването на придобитите по Елемент А инвестиции като работеща система

5) Разходи за одит на проекта – до 5 000 лв. (приложимо за проекти със стойност на безвъзмездната финансова помощ над 750 000 евро (1 466 872,5 лв.) в съответствие с чл. 207 от Делегиран регламент на Комисията (ЕО) № 1268/2012 относно правилата за прилагане на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза);

6) Разходи за публичност и визуализация – до 3 000 лв.

ВАЖНО: Разходите за Елемент Б „Услуги“ не следва да надвишават 30% от общо допустимите разходи по проекта.

ВАЖНО: Дълготрайните материални и нематериални активи, придобити със средства по проекта, следва да бъдат използвани единствено в стопанския обект, който получава помощта, да бъдат амортизируеми, да бъдат закупени при пазарни условия от трети страни, несвързани с купувача, и да бъдат включени в активите на предприятието, получаващо помощта, **съгласно приложимите счетоводни стандарти,** както и да останат свързани с проекта, за който е предоставена помощта, за срок от минимум три години. Придобитите активи следва да са нови (неупотребявани) и да са заведени за първи път от получателя на помощта (закупени от първи доставчик или производител).

Допустимо е и придобиването на посочените активи чрез договор за краткосрочен **финансов лизинг**, в който се съдържа задължението бенефициентът да закупи актива след изтичането на договора за лизинг, но не по- късно от крайния срок на изпълнение на проекта. Придобиването чрез финансов лизинг е допустимо при спазване на условията на чл. 18, ал. 1 и 3 от ПМС № 189/2016. Бенефициентът може да придобие собствеността върху даден актив или чрез договор за финансов лизинг или чрез договор за покупка.

Когато кандидатът упражнява дейност в недопустимите сектори по т. 11.2, 2), но е допустим кандидат по настоящата процедура, безвъзмездната помощ се предоставя само за дейностите в допустимите сектори, като кандидатът/бенефициентът следва да води отделна счетоводна отчетност по отношение на приходите, разходите, активите и пасивите, свързани с всяка дейност, която да гарантира отделяне на дейностите, така че дейностите в горепосочените недопустими сектори да не се ползват от безвъзмездната помощ, предоставена по настоящата процедура.

С оглед на горното кандидатът представя като условие за плащане при първото междинно плащане, при промяна или, ако няма междинни плащания, при окончателно плащане индивидуален сметкоплан, утвърден от ръководството на предприятието, с включени в него обособените счетоводни сметки /подсметки/ специално открити за проекта. От извлеченията/счетоводните записи по посочените в индивидуалния сметкоплан сметки следва да е видно разграничаването на разходите, така че дейностите в недопустимите

сектори, посочени в точка 11.2 Критерии за недопустимост на кандидатите, да не се ползват от безвъзмездната помощ по процедурата.

ВАЖНО: В случай че в резултат на извършването на даден разход ще бъдат осъществени допустима (съгласно т.13.1 от Условията за кандидатстване) и недопустима дейност (съгласно т. 13.2 от Условията за кандидатстване) или дейност, която се осъществява в недопустими сектори съгласно т.11.2 на Условията), то този разход ще бъде изцяло премахнат от бюджета на съответното проектно предложение.

14.3. Недопустими разходи

Недопустими по процедурата са следните видове разходи:

- разходи за дълготрайни активи втора употреба и за дълготрайни активи, които не са заведени за първи път от получателя на помощта (закупени от първи доставчик или производител);
- разходи за закупуване на машини/съоръжения/оборудване и нематериални дълготрайни активи, които не са пряко свързани с постигане на целите на проекта и не са необходими за изпълнение на мерките, включени в обследването за енергийна ефективност;
- разходи, за дейности по Елемент А, които не са пряко свързани с постигането на по-високо равнище на енергийна ефективност (с изключение на разходите за СМР на мерки за енергийна ефективност, пряко свързани с и необходими за въвеждане в експлоатация на активите, препоръчани в енергийния одит);
- Разходи за СМР, които по своята същност представляват текущи разходи, вкл. разходи за ремонт на активи, който няма характер на подобрение и не води по повишаване на тяхната стойност;
- разходи за закупуване на компютърно оборудване и софтуер за административни нужди на предприятието (вкл. софтуерни системи за управление – ERP, CRM и други подобни системи и модули към тях);
- разходи за дейности, които са започнати[39] и/или физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него с изключение на разходите за енергиен одит;
- разходи за участие в семинари, работни срещи, изложения;
- разходи за реклама – включително и не само публикуване на обяви в периодични издания, изработка и излъчване на рекламни спотове (радио и телевизионни) и др.

[39] Съгласно дефиницията за започване на работата по чл. 2, пар. 23 от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014, дадена в Приложение Х към настоящите Условия.

различни от тези, които бенефициентите могат да прилагат при изпълнение на проекти, финансирани от ЕСИФ и посочени в „Единния наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация" 2014-2020;

• разходи, направени с цел да се гарантира, че потенциалните бенефициенти спазват стандартите на ЕС[40], които вече са приети, дори ако все още не са влезли в сила (в случай на“ инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност“);

• разходи за застраховки на закупеното оборудване;

• разходи за банкови такси и комисионни;

• непредвидени разходи (глоби, санкции, неустойки, лихви по търговски вземания/задължения и др.);

• непреки разходи (административни разходи, режийни и др.);

• разходи за закупуване на земя и сгради;

• разходи за консултантски услуги за разработване на проектното предложение;

• разходи за консултантски, юридически и счетоводни услуги от общ характер (различни от описаните в т. 13.1 от Условията), които не са свързани с въвеждането на системи за енергиен мениджмънт;

• принос в натура;

• загуби от обмяна на валута;

• разходи за възстановим ДДС;

• разходи за суровини, материали, полуобработени компоненти, консумативи за производството, резервни части, имащи характер на стоково-материални запаси;

• разходи за човешки ресурси (включително за персонал, назначен за изпълнение на проекта);

• разходи за командировки на персонала на бенефициента;

• разходи за закриване на неконкурентоспособни въглищни мини (в случай на регионална инвестиционна помощ или инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност);

•разходи за транспортна и енергийна инфраструктура (в случай на регионална инвестиционна помощ);

• разходи за извеждането от експлоатация или изграждането на атомни електроцентрали;

[40] Съгласно дефиницията за „Стандарт на Съюза“, дадена в чл. 2, (102) на Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията и Приложение Х към настоящите Условия за кандидатстване;

• разходи за инвестиции за постигане на намаляване на емисиите на парникови газове от дейности, изброени в приложение I към Директива 2003/87/ЕО ;

• разходи за производството, обработката и продажбата на тютюн и тютюневи изделия;

• разходи за инвестиции в летищна инфраструктура;

• разходи за придобиването на товарни автомобили от предприятия, които осъществяват сухопътни товарни превози за чужда сметка или срещу възнаграждение (в случай на минимална помощ);

• всички разходи, които не попадат в обхвата на допустимите дейности по настоящата процедура, вкл. разходи за дейности, които не са описани във Формуляра за кандидатстване или за които, от представеното описание, не може да се прецени за коя дейност/съответно за коя мярка от енергийния одит се отнасят и дали тази дейност е допустима.

15. Допустими целеви групи:

По настоящата процедура ще се подкрепят проекти, които се основават на препоръки от извършен енергиен одит по образец („обследване за енергийна ефективност" съгласно Приложение Б), отнасящи се до кандидати с код на основна икономическа дейност в секторите B „Добивна промишленост", C „Преработваща промишленост", D „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и газообразни горива", E „Доставяне на води; Канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване" и F „Строителство" съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД - 2008) и кандидатстващи за финансиране на дейности, попадащи в някой от горепосочените сектори[41].

Приоритет ще бъде даден на проекти, които:

- се изпълнява в сектори, които се характеризират с висока енергийна интензивност (химическа промишленост; производство на стомана; производство на цимент, керамика, стъкло и вар; производство на цветни метали, производство на хартия)[42] съгласно КИД 2008 г.;
- се изпълняват на територията на Северозападния район за планиране;

[41] С изключение на дейностите, попадащи в някой от недопустимите сектори, посочени в т. 11.2 „Критерии за недопустимост на кандидатите"

[42] C17 „Производство на хартия, картон и изделия от тях", C19.1 "Производство на кокс и продукти на коксуването", C 19.2 "Производство на рафинирани нефтопродукти и брикети от въглища и торф", C20 „Производство на химични продукти", C21 „Производство на лекарствени вещества и продукти", C 22 „Производство на изделия от каучук и пластмаси", C23 „Производство на изделия от други неметални минерални суровини", C24."Производство на основни метали"

- включват дейности за пречистване на отпадъчни води, рециклиране на бракувана продукция или използването на рециклирани суровини.

ВАЖНО: С оглед на коректната оценка на проектните предложения по критерий „Регионална приоритизация за проекти, изпълнявани на територията на Северозападен район“, за район, където се изпълнява проекта, се приема района с най-голям дял на заложени разходи по Елемент А „Инвестиции“.

Също така, закупените по проекта дълготрайни материални и нематериални активи следва да бъдат използвани в съответния район и да останат свързани с този район за срок от минимум три години.

16. Приложим режим на минимални/държавни помощи:

Елемент А „Инвестиции“

1) Регионална инвестиционна помощ съгласно чл. 13 и чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 година за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора (ОВ L 187/26.06.2014).

или

2) Инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност съгласно чл. 38 от Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014

или

3) Помощ „de minimis” съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функциониране на Европейския съюз към помощта „de minimis“.

ВАЖНО: По Елемент А „Инвестиции“ кандидатите по процедурата **могат да избират между един от приложимите режими на държавна помощ** (регионална инвестиционна помощ, инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност или помощ „de minimis”) в зависимост от нуждите си и спецификата на предложения проект.

В случай на режим „регионална инвестиционна помощ“:

Максималните размери на помощта по посочения елемент не могат да надхвърлят максимално допустимия размер на помощта по чл. 4, пар. 1, буква „а“ за един и същ бенефициент на равнище група по чл. 14, пар. 13 от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014.

При избран режим „регионална инвестиционна помощ“ и ако проектното предложение е за основна промяна в целия производствен процес на съществуващ стопански обект, допустимите разходи трябва да надхвърлят амортизацията на активите, свързани с дейността, която предстои да бъде модернизирана, през предходните три финансови години.

В случай на режим “ инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност ”:

Максималният размер на помощта по елемент А „Инвестиции“ не може да надхвърля максимално допустимия размер на помощта по чл. 4, пар. 1, буква „т“от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014, който е левовата равностойност на 15 млн. евро .

Всеки административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по настоящата процедура (схема за регионална инвестиционна помощ или схема за инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност) представлява индивидуална помощ по смисъла на чл. 2, пар. 14, ii) от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014.

В случай на режим “de minimis”:

Максималният размер на помощта по посочения елемент за едно и също предприятие[43] заедно с другите получени минимални помощи, не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро за период от три бюджетни години.

Елемент Б „Услуги“

1) Помощ „de minimis“ съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функциониране на Европейския съюз към помощта „de minimis“.

Максималният размер на помощта по посочения елемент за едно и също предприятие[44], заедно с другите получени минимални помощи, не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро за период от три бюджетни години.

ВАЖНО: В случай че се прилага режим „de minimis” **и по двата елемента**, то посоченият праг от 200 000 евро за период от три бюджетни години се прилага към размера на помощта **общо по двата елемента.**

Данните за получени държавни/минимални помощи следва да бъдат надлежно посочени от кандидатите в „Декларация за държавни/минимални помощи”, попълнена по образец (Приложение Е към Условията за кандидатстване). Държавната помощ се счита за

[43] По смисъла на чл. 2, пар. 2 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията.
[44] По смисъла на чл. 2, пар. 2 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията.

получена от момента на сключване на договора за нейното предоставяне. Декларацията за държавни/минимални помощи се представя от кандидатите на етап кандидатстване и впоследствие, в случай на одобрение на проектното предложение и при наличие на настъпили промени в декларираните обстоятелства – преди сключване на административния договор за безвъзмездна финансова помощ.

При определяне дали е спазен максимално допустимият размер и съответно интензитет на помощта съгласно т. 9 и т. 10 от настоящите Условия за кандидатстване, ще се взема предвид както размера на държавната/минималната помощ, за която се кандидатства, така и общият размер на вече получена държавна/минимална помощ за дейности, проект или предприятие (**извън тези, за които се кандидатства**), независимо от това дали тази подкрепа е финансирана от местни, регионални, национални или общностни източници.

Допълнително, кандидатите нямат право да подават проектни предложения по процедурата за вече реализирани дейности или такива, финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма.

Възстановяването на неправомерно предоставена държавна помощ се извършва по реда на раздел V от Правилника за прилагане на Закона за държавните помощи, съгласно който решение на Европейската комисия за възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ подлежи на принудително изпълнение по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК). Когато с решение на Европейската комисия за възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ не са индивидуализирани получателите на помощ и размерът на сумата, която трябва да се възстанови, администраторът на помощ издава допълнително и акт за установяване на публично вземане по реда на чл. 166, ал. 2 и 3 от ДОПК. Не се разрешава предоставяне на нова държавна помощ на предприятие, което не е изпълнило решение на Европейската комисия за възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ и не е възстановило изцяло неправомерно получената държавна помощ.

Възстановяването на недължимо платените и надплатените суми, както и на неправомерно получените или неправомерно усвоени средства, ще се извършва в съответствие с установения ред, съгласно действащите нормативни актове за плащане, верификация и сертификация на разходите към момента на изпълнение на административните договори за безвъзмездна финансова помощ.

След публикуване на настоящите Условия за кандидатстване не са допустими изменения, които могат да повлияят на съответствието на настоящата процедура с изискванията на Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 и Регламент на Комисията (ЕС) № 1407/2013.

17. Хоризонтални политики:

По настоящата процедура следва да е налице съответствие на проектните предложения със следните принципи на хоризонталните политики на ЕС:

– насърчаване на равенството между мъжете и жените и на недискриминацията - насърчаване на равните възможности за всички, включително възможностите за достъп за хора с увреждания чрез интегрирането на принципа на недискриминация. Европейският съюз насърчава равнопоставеността както между мъжете и жените, така и между представителите на различните малцинствени групи и се стреми да отстрани всички дейности, водещи до неравнопоставеност. В този контекст, настоящата процедура е отворена за всички кандидати, които отговарят на изискванията, посочени в т. 11 от Условията за кандидатстване, независимо от техния пол, етническа принадлежност или вид увреждане.

– устойчиво развитие – подкрепа за проекти, които допринасят за опазване на околната среда, повишаване на ресурсната ефективност и смекчаване на последиците от изменение на климата и приспособяване към тях.

В т. 11 от Формуляра за кандидатстване кандидатите следва да представят информация за съответствието на проектното предложение с посочените принципи.
Прилагането на заложените в проекта принципи ще се проследява на етап изпълнение на проектното предложение.

18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта:

Продължителността на изпълнение на всеки проект не следва да надвишава **18 /осемнадесет/ месеца**, считано от датата на влизане в сила на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

19. Ред за оценяване на концепциите за проектни предложения:

Неприложимо

20. Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения:

Неприложимо

21. Ред за оценяване на проектните предложения:

Подборът на проектни предложения по настоящата процедура ще се основава на принципа на финансиране, основано на нуждите – съответствие с основните предизвикателства пред бизнеса/икономиката, идентифицирани в Споразумението за партньорство, стратегията на ОПИК и приложимите стратегически документи.

В тази връзка, критериите за допустимост и за техническа и финансова оценка по настоящата процедура са насочени към разрешаване на предизвикателствата, свързани с:
- висока степен на енергийна интензивност на производството на единица продукция,
- физически и морално остарели технологии на производство.

Оценката и класирането на проектните предложения по настоящата процедура се извършва от Оценителна комисия, определена с акт на Ръководителя на Управляващия орган. Всички проектни предложения, подадени в срок, се оценяват в съответствие с Критериите и методологията за оценка на проектните предложения по процедурата, посочени в т. 22 и Приложение Й към Условията за кандидатстване. Не се допуска въвеждането на допълнителни критерии за оценка или изменение на критериите по време на провеждането на процедурата по оценка на постъпилите проектни предложения с изключение на случаите по чл. 26, ал. 7 от ЗУСЕСИФ.

Оценката на проектните предложения включва:
Етап 1: Оценка на административното съответствие и допустимостта;
Етап 2: Техническа и финансова оценка.

21.1. Оценка на административното съответствие и допустимостта

В процеса на оценка на административното съответствие и допустимостта на проектните предложения по процедурата, ще бъде проверявано дали:
- проектното предложение се отнася за обявената процедура за подбор на проекти;
- налице са всички документи, представени и попълнени съгласно изискванията, посочени в т. 24 от настоящите Условия за кандидатстване;
- въз основа на Формуляра за кандидатстване и представените документи е налице съответствие на кандидатите и проектните дейности с критериите за допустимост, посочени в Условията за кандидатстване.

Само проектни предложения, преминали успешно оценка на административното съответствие и допустимостта, подлежат на по-нататъшно разглеждане и оценка.

След приключване на оценката на административното съответствие и допустимостта, на интернет страницата на Управляващия орган (www.opcompetitiveness.bg) и в ИСУН се публикува списък на проектните предложения, които не се допускат до техническа и

финансова оценка, като се посочват и основанията за недопускане. За недопускането на всеки от кандидатите, включени в списъка, се съобщава чрез ИСУН. Управляващият орган не носи отговорност ако поради грешни и/или непълни данни за кореспонденция, предоставени от самите кандидати, те не получават кореспонденцията с Управляващия орган. Кандидатите, чиито проектни предложения са включени в списъка, могат да подадат писмени възражения пред ръководителя на Управляващия орган в едноседмичен срок от съобщаването. Към възражението не могат да се представят нови документи, които не са били част от първоначално представеното проектно предложение и/или не са допълнени по реда на т. 24 от настоящите Условия. Ръководителят на Управляващия орган се произнася по основателността на възражението в едноседмичен срок от неговото получаване като може да върне проектното предложение за техническа и финансова оценка или да прекрати производството по отношение на съответния кандидат.

ВАЖНО: Управляващият орган няма да разглежда повторни и/или допълнителни възражения от кандидатите, включени в списъка на проектните предложения, които не се допускат до техническа и финансова оценка, ако са изпратени след срока по чл. 34, ал. 3 от ЗУСЕСИФ.

21.2. Техническа и финансова оценка

Техническата и финансова оценка се извършва само за проектните предложения, които са преминали успешно оценка на административното съответствие и допустимостта.

Критериите за техническа и финансова оценка на проектните предложения са обособени в раздели и подраздели, както е указано в Таблицата с критериите за техническа и финансова оценка, по-долу. Критериите за техническа и финансова оценка на проектните предложения по процедурата са подробно указани в Приложение Й към Условията за кандидатстване.

Техническата оценка и финансовата оценка на проектните предложения включва и проверка и оценка на реалистичността, ефективността и допустимостта на всички предвидени дейности и разходи. В случай че в процеса на техническа и финансова оценка Оценителната комисия установи наличието на обстоятелства (напр. включени в проектното предложение недопустими дейности, недопустими и/или нереалистични разходи, дублиране на заложени дейности и/или разходи и др.), това може да доведе до изменение на бюджета на проектното предложение (т. 5 от Формуляра за кандидатстване). Следва да се има предвид, че промените в бюджета не могат да доведат до увеличаване на размера на безвъзмездната финансова помощ. Поради това, в интерес на кандидата е да планира дейности и да представи бюджет, реалистични и ефективни от гледна точка на целта на проекта и планираните разходи.

По време на оценката предложените индикативни цени за инвестиции в активи ще подлежат на проверка от страна на Оценителната комисия по отношение на реалистичност спрямо документите, представени съгласно посоченото в букви и/, и1/ и к/ от т.24 от настоящите Условия за кандидатстване.

За постигане на достатъчна прецизност и ефективност при оценяване на кандидатите по процедурата при изчисляване на стойностите и показателите по критериите на етап техническа и финансова оценка, закръглението ще се извършва до четвъртия знак след десетичната запетая. По отношение на определяне на четвъртия знак след десетичната запетая ще се прилага математическото правило за закръгление, като в случай че петият знак на получената стойност е ≥ 5, четвъртият знак ще се закръглява към по-голямата от него цифра.

Оценителната комисия може да извършва корекции в бюджета на проектно предложение, в случай че при оценката се установи:
1. наличие на недопустими дейности и/или разходи;
2. несъответствие между предвидените дейности и видовете заложени разходи;
3. дублиране на разходи;
4. неспазване на заложените в настоящите условия за кандидатстване правила или ограничения по отношение на заложени процентни съотношения/прагове на разходите;
5. несъответствие с правилата за държавните или минималните помощи.
Корекциите по т. 2 и 3 се извършват след изискване на допълнителна пояснителна информация от кандидата, като срокът за представянето й е 5 дни.
Корекцията не може да води до подобряване на качеството на проектното предложение и до нарушаване на принципите по чл. 29, ал. 1, т.1 и 2 от ЗУСЕСИФ.

В случай че по време на финансовата оценка се установи наличие на недопустими разходи или на разходи, които не са съпоставими с пазарните цени за аналогични активи, Оценителната комисия служебно коригира/премахва съответните разходи от бюджета на проекта (т. 5 от Формуляра за кандидатстване).

Корекциите в бюджета са финалния етап от техническа и финансова оценка на проектните предложения. В случай че служебно бъдат извършени корекции на данни в бюджета на проекта на етап техническа и финансова оценка, съблюдавайки Приложение Й от пакета документи (Критерии и методология за оценка на проектните предложения), Оценителната комисия ще извършва допълнително преразглеждане на критериите, върху които коригираните данни в бюджета биха се отразили. Извършените корекции не могат да водят до увеличаване на размера или на интензитета на безвъзмездната финансова помощ, предвидени в подаденото проектно предложение или до увеличаване на първоначално присъдения брой точки, които проектното предложение е получило преди

корекциите. Корекциите в бюджета не могат да водят и до невъзможност за изпълнение на целите на проекта или на проектните дейности или до подобряване на качеството на проектното предложение и нарушаване на принципите по чл. 29, ал.1, т.1 и 2 от ЗУСЕСИФ.

Извън тази проверка е възможно да бъдат установени и други обстоятелства, които да изискват допълнителна пояснителна информация или документ от кандидатите относно декларираните обстоятелства и представените документи, съгласно т. 24 от Условията за кандидатстване. Допълнителни разяснения и документи от кандидатите могат да бъдат изискани като за целта ще бъде предоставян срок от една седмица от датата на получаване на искането за предоставяне на допълнителни разяснения/документи, като денят на получаване на искането не се брои. Исканията за представяне на допълнителни документи и разяснения ще се изпращат през ИСУН 2020 чрез електронния профил на кандидата като кандидатът ще бъде известяван за посоченото електронно чрез електронния адрес, асоцииран към неговия профил. За дата на получаване на исканията за документи/информация се счита датата, отбелязана в ИСУН 2020, на която кандидатът е влязъл в профила си, за да провери съдържанието на изпратеното чрез ИСУН искане. В случай че посоченото действие не бъде отразено в ИСУН в рамките на 3 дни от изпращане на искането, срокът за представяне на допълнителни документи/информация започва да тече от деня, следващ изтичането на 3-дневния срок. Кандидатът представя допълнителните разяснения и/или документи по електронен път чрез ИСУН 2020. Допълнителна информация може да бъде предоставена само по искане на оценителната комисия като информацията не следва да съдържа елементи, водещи до подобряване на първоначалното проектно предложение. При непредставяне на изисканата допълнителна информация или разяснения в срок, проектното предложение може да бъде отхвърлено само и единствено на това основание или съответно да получи по-малък брой точки. Всяка информация, предоставена извън официално изисканата от Оценителната комисия, няма да бъде вземана под внимание.
Техническият процес свързан с представянето на допълнителна информация/документи е описан в Ръководството за потребителя за модул “Е-кандидатстване” в ИСУН 2020[45].

22. Критерии и методика за оценка на проектните предложения:

Критерии	
I. Повишаване на енергийната ефективност	**48**

[45] Ръководството може да бъде намерено на следния интернет адрес: https://eumis2020.government.bg/docs/guide.pdf

1. % планирани енергийни спестявания в резултат от изпълнението на проекта	20
2.Проектът включва дейности за оползотворяване на остатъчната топлинна енергия	3
3.Проектът включва дейности за ко-генерационни инсталации за собствени нужди	2
4. Проектът включва дейности за въвеждане и сертифициране на система за енергиен мениджмънт съгласно стандарт БДС EN ISO 50001/EN ISO 50001 и/или изграждане на автоматизирана система за мониторинг на енергопотреблението	5
5. Фактор на енергийни спестявания (ESR – Energy Saving Ratio) [46]	18
II. Икономическа и финансова стабилност на кандидата	**17**
1. Внедрени стандарти - кандидатът има въведена система за управление на предприятията съгласно следните стандарти: БДС EN ISO 50001, EMAS (Схема на Общността за управление по околната среда и одитиране), БДС EN ISO 14001, БДС EN ISO 9001;	2
2. Претеглен марж на печалбата (2013, 2014, 2015 г.)	5
3. Претеглена добавена стойност (2013, 2014, 2015 г.)	5
4. Претеглен коефициент на рентабилност на активите (2013, 2014, 2015 г.)	5
III. Конкурентоспособност на предприятието в резултат на изпълнението на проекта (прогнозни данни)	**18**
1. Вътрешна норма на възвръщаемост (IRR) на инвестиционните мерки по проекта	9
2. Срок на откупуване на инвестицията	9
IV. Приоритизиране на проекти	**12**
1.Проектът се изпълнява в сектори, които се характеризират с висока енергийна интензивност (химическа промишленост; производство на стомана; производство на цимент, керамика, стъкло и вар; производство на цветни метали, производство на хартия)[47] съгласно КИД 2008 г.	5

[46] Показателят се отнася за препоръчания пакет мерки и отчита дела на енергийните спестявания по отношение на общото енергийно потребление (респ. общото коригирано енергийно потребление) за свързаните с мерките дейности преди въвеждането им.

[47] С17 „Производство на хартия, картон и изделия от тях“, С19.1 “Производство на кокс и продукти на коксуването“, С 19.2 “Производство на рафинирани нефтопродукти и брикети от въглища и торф“, С20

2. Проектът се изпълняват на територията на Северозападния район за планиране	5
3. Проектът включва: - дейности за пречистване на отпадъчни води или - дейности за рециклиране на бракувана продукция или - използването на рециклирани суровини	2
V. Реалистичност на разходите по проекта	5
1. Реалистичност на разходите по проекта	5
Общ брой точки	**100**

Проектните предложения, получили минимум 60 точки на етап „Техническа и финансова оценка", се класират в низходящ ред съобразно получената оценка, като се изготвят отделни списъци за класиране в зависимост от категорията на предприятието. За финансиране се предлагат всички или част от проектите по реда на класирането до покриване на размера на бюджета за съответната категория предприятия.

За проектни предложения, които са получили еднакъв средноаритметичен брой точки на етап „Техническа и финансова оценка", класирането ще се извърши по следния начин: Проектните предложения ще бъдат класирани съобразно получения брой точки по раздел Повишаване на енергийната ефективност". В случай че проектните предложения имат равен брой точки по посочения раздел, същите ще бъдат класирани съобразно получения брой точки по раздел „Конкурентоспособност на предприятието в резултат на изпълнението на проекта (прогнозни данни)". В случай че проектните предложения имат равен брой точки и по този раздел същите ще бъдат класирани съобразно получения брой точки по раздел „Икономическа и финансова стабилност на кандидата". В случай че проектните предложения имат равен брой точки и по този раздел същите ще бъдат класирани съобразно получения брой точки по раздел „Приоритизиране на проекти". В случай че проектните предложения имат равен брой точки и по този раздел, същите ще бъдат класирани съобразно получения брой точки по раздел „Реалистичност на разходите по проекта".

Решение за отхвърляне на дадено проектно предложение ще бъде взимано на следните основания:

„Производство на химични продукти", С21 „Производство на лекарствени вещества и продукти", С 22 „Производство на изделия от каучук и пластмаси", С23 „Производство на изделия от други неметални минерални суровини", С24."Производство на основни метали"

- Предложението е непълно или не отговаря в други отношения на поставените условия за административно съответствие;
- Кандидатът не отговаря на условията за допустимост;
- Проектът не отговаря на условията за допустимост;
- Проектът не покрива критериите за качество (не покрива минималния брой точки);
- Не са спазени други критерии, посочени в Условията за кандидатстване;
- Кандидатите умишлено са представили невярна информация с оглед получаване на безвъзмездна помощ по настоящата процедура или не са представили изискваната задължителна според Условията за кандидатстване информация.

23. Начин на подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения:

Подаването на проектното предложение по настоящата процедура се извършва по изцяло електронен път чрез попълване на уеб базиран формуляр за кандидатстване и подаване на формуляра и придружителните документи чрез **Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН 2020)** единствено с използването на Квалифициран електронен подпис (КЕП), чрез модула „Е-кандидатстване“ на следния интернет адрес: https://eumis2020.government.bg.

Подготовката и подаването на проектното предложение в ИСУН 2020 се извършва по следния начин: Кандидатът влиза в ИСУН 2020, след регистрация чрез имейл и парола, избира настоящата процедура за кандидатстване от „Отворени процедури“ и създава ново проектно предложение.

Проектното предложение по настоящата процедура се изготвя от кандидата съгласно инструкциите на УО, дадени в Указанията за електронно кандидатстване (Приложение А към настоящите Условия за кандидатстване).

Изискващите се съгласно т. 24 от Условията за кандидатстване придружителни документи към формуляра за кандидатстване също **се подават изцяло електронно**. Посочените документи се описват в т. 12 от Формуляра преди подаването му. Всички документи се представят на български език без корекции. Документ, чийто оригинал е на чужд език, се представя и в превод на български език.

ВАЖНО: Проектното предложение се подава електронно чрез ИСУН 2020 като се подписва с КЕП от лице с право да представлява кандидата[48] или упълномощено от него лице. В случаите, когато кандидатът се представлява заедно от няколко физически лица,

[48] За целите на настоящите Условия под „лице с право да представлява кандидата“ следва да се разбира официален представител на предприятието.

проектното предложение се подписва от всяко от тях при подаването. При упълномощаване следва да се приложи пълномощно, подписано с КЕП от лице с право да представлява кандидата, а в случай че кандидатът се представлява заедно от няколко физически лица, пълномощното се подписва с КЕП от всички от тях. От текста на пълномощното следва да става ясно, че лицето/лицата с право да представляват кандидата упълномощават пълномощника да подаде от тяхно име проектното предложение и да подпише с КЕП документите, за които не е изрично отбелязано в т. 23 от Условията, че не могат да се подписват от упълномощени лица, тъй като с тях се декларират данни, за които се носи наказателна отговорност в лично качество.

Моля, обърнете внимание, че проектно предложение е препоръчително да се подава винаги от профила на кандидата, не от друг профил, тъй като впоследствие ще бъде използван именно този профил за комуникация с Управляващия орган и за отстраняване на забелязани неточности по време на оценката на проектните предложения. По време на етап „Оценка на проектно предложение“ комуникацията с кандидата и редакцията на забелязани неточности по подаденото проектно предложение ще се извършват електронно чрез профила на кандидата в ИСУН 2020, от който е подаден съответния проект и промени на посочения профил (вкл. промяна на имейл адреса, асоцииран към съответния профил) **са недопустими**.

До приключването на работата на оценителната комисия кандидатът има възможност да оттегли своето проектно предложение като подаде писмено искане в УО, като това обстоятелство се отбелязва от потребител на ИСУН от УО със съответните права. Следва да се има предвид, че Формулярът за кандидатстване представлява и заявление за помощ по смисъла на разпоредбите на чл. 6, параграф 2 на Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014 и има за цел и потвърждаване на съответствие с условията на посочената разпоредба.

Моля, обърнете внимание, че само Формулярът за кандидатстване и изискуемите на етап кандидатстване документи ще бъдат оценявани. Затова, изключително важно е тези документи да съдържат цялата необходима информация.

При съставянето на т. 5 „Бюджет“ от Формуляра за кандидатстване следва да се има предвид, че той ще бъде разходван като се спазват правилата на приложимото национално законодателство, както следва:

- Бенефициентите, които не се явяват възложители по ЗОП, Глава четвърта от ЗУСЕСИФ за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ;

- Бенефициентите, които се явяват възложители по смисъла на ЗОП прилагат Закона за обществените поръчки и актовете по неговото прилагане.

Кандидатите следва да съобразят, че съгласно посоченото национално законодателство, редът за провеждане на процедурите за определяне на изпълнител/и се определя въз основа на стойността и предмета на услугата или доставката, независимо в кой раздел

или перо на бюджета са предвидени съответните разходи. Не се допуска разделяне на предмета на услугата или доставката с цел заобикаляне прилагането на посочените нормативни актове.

Кандидатът носи цялата отговорност за верността на финансовата информация, представена в т. 5 „Бюджет“ от Формуляра за кандидатстване.

24. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:

Кандидатите по процедурата за безвъзмездна финансова помощ следва да представят по изцяло електронен път чрез ИСУН 2020 с помощта на КЕП следните документи[49]:

ВАЖНО: За целите на настоящите Условия под „лице с право да представлява кандидата“ следва да се разбира официален представител на предприятието-кандидат.

а/ Декларация, че кандидатът е запознат с условията за кандидатстване – попълнена по образец (Приложение Г към настоящите Условия) **– подписана с КЕП и прикачена в ИСУН 2020 .**

б/ Декларация по чл. 25, ал. 2 от Закона за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове – попълнена по образец (Приложение Д) към Условията за кандидатстване – **подписана с КЕП и прикачена в ИСУН 2020;**

в/ Декларация за държавни/минимални помощи – попълнена по образец (Приложение Е) към Условията за кандидатстване **– подписана с КЕП и прикачена в ИСУН 2020;**

г/ Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия – попълнена по образец (Приложение Ж) към Условията за кандидатстване – **подписана с КЕП и прикачена в ИСУН 2020;**

ВАЖНО: Официалният/те представител/и на кандидата няма/т право да упълномощава/т други лица да подписват декларациите, тъй като с декларациите по букви а/, в/ и г/ се декларират данни, които декларативният декларира в лично качество или съответно данни за представляваното от него юридическо лице, като за верността им се носи наказателна отговорност, която също е лична.

Декларациите по букви а/, в/ и г/ се подписват и попълват от лице с право да представлява кандидата. В случаите, когато кандидатът се представлява заедно от

[49] Енергийният одит и Становището за съответствие ще бъдат предоставени на Управляващия орган от АУЕР по служебен път

няколко физически лица, се попълват данните и декларациите се подписват от всяко от тях.
ВАЖНО: За целите на настоящите Условия под „лице с право да представлява кандидата“ следва да се разбира официален представител на предприятието-кандидат.

Декларацията по буква б/ се попълва и се подписва от всички лица, които са посочени в чл. 40 от Правилника за прилагане на Закона за обществените поръчки /приет с ПМС № 73 от 5.04.2016 г., обн., ДВ, бр. 28 от 8.04.2016 г., в сила от 15.04.2016 г./ и са изчерпателно изброени в т.11.2, 1) от настоящите Условия.

При подаване на проектното предложение посочените декларации следва да бъдат с дата след обявяване на процедурата и предхождаща или съответстваща на датата на подаване на проектното предложение.

д/Удостоверение от Националния статистически институт (НСИ) относно кода на основната икономическа дейност на кандидата (въз основа на данни за 2015 г.)[50] – **подписано с КЕП от лице с право да представлява кандидата или упълномощено лице и прикачено в ИСУН 2020**;

е/ Отчет за приходите и разходите и Счетоводен баланс за 2013 г., 2014 г. и 2015 г.[51] (индивидуален) - **подписан с КЕП от лице с право да представлява кандидата или упълномощено лице и прикачен в ИСУН 2020**.
В случай че посочените документи са оповестени в Търговския регистър към датата на кандидатстване и са в идентичен формат на този, в който са подадени към НСИ, това обстоятелство ще се проверява по служебен път съгласно чл. 23, ал. 6 от Закона за търговския регистър.

ж/ Справка за група предприятия за 2013, 2014 и 2015 г.[52] (ако е приложимо) - **подписан с КЕП от лице с право да представлява кандидата или упълномощено лице и прикачен в**

[50] За кандидатите, които са регистрирани/установени в държава-членка на Европейското икономическо пространство - аналогичен документ, издаден от еквивалента организация в съответната държава, задължително придружен от превод на български език, заверен от кандидата.
[51] Съгласно чл. 32, ал. 3 от Закона за счетоводството „Годишните финансови отчети на едноличните търговци, които не подлежат на задължителен независим финансов одит и на които размерът на нетните приходи от продажби за текущата година не надхвърля 100 000 лв., могат да се състоят само от отчет за приходите и разходите”. В този случай се представя целият отчет за приходите и разходите към Годишния отчет за дейността на кандидата.
За кандидатите, които са регистрирани/установени в държава-членка на Европейското икономическо пространство - аналогичен документ, издаден от еквивалента организация в съответната държава, задължително придружен от превод на български език.
[52] Посоченият документ е част от Годишния отчет за дейността на кандидата. Съгласно чл. 92, ал. 3, чл. 219, ал. 4, чл. 252, ал. 2, чл. 259, ал. 3 от ЗКПО и чл. 51 от ЗДДФЛ, юридическите и физическите лица заедно с годишната данъчна декларация подават и Годишен отчет за дейността (в сила от 01.01.2010 г.).Документът

ИСУН 2020. В случай че кандидатът не съставя посочената справка същият следва да представи списък на предприятията, с които формира група предприятия (подписан с КЕП от лице с право да представлява кандидата или упълномощено лице и прикачен в ИСУН 2020) – ако е приложимо.
В случай че посочените документи са оповестени в Търговския регистър към датата на кандидатстване и са в идентичен формат на този, в който са подадени към НСИ, това обстоятелство ще се проверява по служебен път съгласно чл. 23, ал. 6 от Закона за търговския регистър.

ВАЖНО: Документите по букви е/ и ж/ следва да бъдат представени във формат, идентичен на този, в който са подадени към Националния статистически институт, като част от Годишния отчет за дейността на предприятието.

з/ Справка-декларация (Приложение 3) относно активите, свързани с дейността, която се модернизира - **подписана с КЕП от лице с право да представлява кандидата и прикачена в ИСУН 2020**. В случаите, когато кандидатът се представлява заедно от няколко физически лица, се попълват данните и Справката се подписва от всяко от тях. Официалният/те представител/и на кандидата няма/т право да упълномощава/т други лица да подписват Справката-декларация, тъй като се декларират данни, които декларатора декларира в лично качество или съответно данни за представляваното от него юридическо лице, като за верността им се носи наказателна отговорност, която също е лична.

Документът се изисква в случаите, когато приложимият режим по Елемент А „Инвестиции“ е „регионална помощ“ и чрез проекта се осъществява основна промяна в целия производствен процес на съществуващ стопански обект.

ВАЖНО: В случай на некоректно попълнени данни в Справката-декларация, Оценителната комисия ще извършва служебна корекция в съответствие с данните в представения от кандидата Данъчен амортизационен план.

и/ Оферта и/или извлечение от каталог на производител/ доставчик/строител[53] и/или проучване в интернет[54] за всяка отделна инвестиция в дълготрайни активи – с

не се изисква за едноличните търговци, които не подлежат на задължителен независим финансов одит и на които размерът на нетните приходи от продажби за текущата година не надхвърля 100 000 лв.
За кандидатите, които са регистрирани/установени в държава-членка на Европейското икономическо пространство - аналогичен документ, издаден от еквивалента организация в съответната държава, задължително придружен от превод на български език, заверен от кандидата.

[53] В случай на СМР оферентът следва да представи КСС по образец (съгласно приложение Ш)

[54] В случай че документите са представени на чужд език, то те задължително следва да бъдат придружени от превод на български език.

предложена цена от производителя/доставчика/строителя – **подписана с КЕП от лице с право да представлява кандидата или упълномощено лице и прикачена в ИСУН 2020**.

В случай на режим „инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийна ефективност“ и когато разходите за инвестиции в енергийна ефективност **могат да бъдат разграничени** в общите инвестиционни разходи като отделна инвестиция, в офертата представена от кандидата, разходите за енергийна ефективност[55] следва да бъдат отграничени от общите инвестиционни разходи по придобиване на актива.

В случаите, когато кандидатът (и след допълнително изискване) не е представил оферта и/или извлечение от каталог на производител/доставчик/строител и/или проучване в интернет, в която разходите за енергийна ефективност да са отграничени от общите инвестиционни разходи по придобиване на актива, съответният разход ще бъде премахнат от бюджета на проекта служебно от оценителната комисия.

и 1/ Оферта и/или извлечение от каталог на производител/ доставчик/строител и/или проучване в интернет за идентична инвестиция[56] с по-ниски показатели за енергийна ефективност, която е възможно да бъде реализирана без подкрепа по настоящата процедура (*приложимо, когато разходите за инвестиции в енергийна ефективност не могат да бъдат разграничени в общите инвестиционни разходи като отделна инвестиция, в случай че се прилага чл. 38, пар. 3, буква б) на Регламент (ЕС) 651/2014 на Комисията) с предложена цена от производител/доставчик/строител* – **подписана с КЕП от лице с право да представлява кандидата или упълномощено лице и прикачена в ИСУН 2020**.

ВАЖНО: Документите по буква и/ трябва да съдържат информация за: наименование на оферента; технически и/или функционални характеристики на актива, съответстващи на посочените в т.1.5. от Енергийния одит минимални технически и/или функционални характеристики, цена на актива (цена на елемента/ите от актива, които са свързани с енергийна ефективност, в случай че се прилага чл. 38, пар. 3, буква а) на Регламент (ЕС) 651/2014 на Комисията) и вид на валутата.
В случаите, когато е предвидено закупуване на цялостна линия за производство, състояща се от няколко компонента (машини/съоръжения/оборудване), в офертата

В случаите, в които в документите не е упоменато дали цената е с включено ДДС, се счита:
- при български доставчици - описаната стойност в офертата е с ДДС, т.е. при изчисление на цената е необходимо да се извади ДДС.
- при чуждестранни доставчици - описаната стойност в офертата е без ДДС.

[55] съгласно т.1.5. и т.3.1.2.2. от Енергийния одит (Приложение Б)

[56] Под идентична инвестиция се има предвид технически сравнима инвестиция, но с по-ниски показатели за енергийна ефективност (т.е. инвестиция с еднакъв производствен капацитет и технически характеристики с изключение на онези, които са пряко свързани с постигането на по-високо равнище на енергийна ефективност)

следва да се посочат видовете и броя на компонентите на линията, както и минимални технически и/или функционални характеристики на всеки компонент поотделно, които съответстват на посочените в енергийния одит.
В случай на СМР приложимият документ по буква и) е количествено-стойностна сметка, изготвена по образец (Приложение Ш към Условията за кандидатстване), съответстваща на минималните изисквания, посочени в т.1.5. от Енергийния одит или съответстваща на описанието на СМР[57], дадено в т. 3.1.2.1. от Енергийния одит. Количествено-стойностната сметка следва да съдържа име на оферента и да е подписана от него на хартия или с електронен подпис.

В случаите, когато се прилага чл. 38, ал. 3, б) на Регламент (ЕС) 651/2014 на Комисията документите по буква и 1/ трябва да съдържат същите технически и/или функционални характеристики като тези, съдържащи се в документите по буква и/, с изключение на техническите и/или функционални характеристики съгласно т.1.5. от Енергийния одит.
В случай че кандидатът представя оферта, от нея следва да е видно лицето, което я е издало от името на оферента, като напр. подпис, електронен подпис или разпечатка на електронно съобщение, с което е получена.
В случай че кандидатът представя проучвания в интернет, той следва да приложи разпечатка на съответната интернет страница на производителя/доставчика/строителя, подписана с КЕП от лице с право да представлява кандидата или упълномощено лице и прикачена в ИСУН 2020.
В случай, че разходите за инвестиции в енергийна ефективност не могат да бъдат разграничени в общите инвестиционни разходи като отделна инвестиция, при положение че се прилага чл. 38, ал. 3, б) на Регламент (ЕС) 651/2014 на Комисията, то непредставянето на документ по букви и/ и и1/ след допълнителното му изискване, ще доведе до премахване на разхода.

к/ Бизнес план, решение на управителното тяло на кандидата, опростен анализ разходи-ползи или друг приложим документ, по преценка на кандидата, в потвърждение на обстоятелството, че кандидатът би реализирал идентичната инвестиция, в случай че не получи помощ по настоящата процедура *(приложимо, когато разходите за инвестиции в енергийна ефективност не могат да бъдат разграничени в общите инвестиционни разходи като отделна инвестиция, в случай че се прилага чл. 38, пар. 3, буква б) на Регламент (ЕС) 651/2014 на Комисията)* - **подписан с КЕП от лице с право да представлява кандидата или упълномощено лице и прикачен в ИСУН 2020.**

В случай, че разходите за инвестиции в енергийна ефективност не могат да бъдат разграничени в общите инвестиционни разходи като отделна инвестиция, при положение че се прилага чл. 38, ал. 3, б) на Регламент (ЕС) 651/2014 на Комисията, то

[57] Приложимо в случай на СМР на мерки за енергийна ефективност, пряко свързани с и необходими за въвеждане в експлоатация на активите, препоръчани в енергийния одит

непредставянето на документ по буква к/ след допълнителното му изискване, ще доведе до отхвърляне на проектното предложение.

л/ Данъчен амортизационен план, удостоверяващ сумата на разходите за амортизация на активите, свързани с дейностите, които ще бъдат модернизирани за **предходните три отчетни периода преди започване на работата по инвестицията**[58] (документът се изисква в случаите, когато приложимият режим по Елемент А „Инвестиции“ е „регионална помощ“ и чрез проекта се осъществява основна промяна в целия производствен процес на съществуващ стопански обект) - **подписан с КЕП от лице с право да представлява кандидата или упълномощено лице и прикачен в ИСУН 2020.**

м/В случаите, когато кандидатът е заявил въведена система за управление в предприятието съгласно стандартите БДС EN ISO 50001, EMAS (Схема на Общността за управление по околната среда и одитиране), БДС EN ISO 14001 и/или БДС EN ISO 9001 (съгласно т. 11 от Формуляра за кандидатстване) - сертификат за въведена/и система/и за управление, валиден/ни към момента на подаване на проектното предложение - **подписан с КЕП от лице с право да представлява кандидата или упълномощено лице и прикачен в ИСУН 2020**.
Документът е незадължителен, но е необходим за техническата и финансова оценка - непредставянето на съответния/те документ/и няма да доведе до отхвърляне на проектното предложение, но кандидатът може да получи по-малък брой точки или да не получи точки по критерий “Внедрени стандарти”.

н/ Пълномощно за подаване на проектното предложение с КЕП и подписване с КЕП на документите, за които не е изрично отбелязано в т. 24 от Условията, че не могат да се подписват от упълномощени лица, тъй като с тях се декларират данни, за които се носи наказателна отговорност - **подписано с КЕП от лице с право да представлява кандидата, а в случай че кандидатът се представлява заедно от няколко физически лица, пълномощното се подписва с КЕП от всички от тях**.

Документът не е задължителен за всички кандидати, а се изисква, в случай че кандидатите желаят да упълномощят лице, което не е официален представител на предприятието, да подаде проектното предложение с КЕП и да подпише с КЕП

[58] По процедурите за безвъзмездна помощ, започването на работата по инвестицията най-често е датата на сключване на първия договор с доставчика за придобиване на съответния актив. В случай че кандидата предвижда да сключи договор с доставчика на актива **през 2016 г.**, тогава, той трябва да приложи данъчен амортизационен план за **2013, 2014 и 2015 години**, но ако предвижда сключване на договора **например през 2017 г.**, следва да приложи данъчен амортизационен план **за 2014 и 2015 г.** и да попълни **прогнозни стойности за 2016 г., в Справката-декларация по Приложение 3.**

документите, за които не е изрично отбелязано, че не могат да се подписват от упълномощени лица.

о/ Счетоводна политика на кандидата, изготвена съгласно приложимите счетоводни стандарти – **подписана с КЕП от лице с право да представлява кандидата или упълномощено лице и прикачена в ИСУН 2020**. (незадължителен документ)

Документът е незадължителен и непредставянето му няма да доведе до отхвърляне на проектното предложение, но оценката на допустимостта на разходите за ДМА и ДНА ще бъде извършвана съгласно стойностния праг на същественост, определен в чл. 50, ал.2 или чл. 51, ал. 1,т. 1, буква г), бб) от ЗКПО.

Кандидатите следва да се уверят, че всички документи са представени в изискуемата форма (всички декларации са попълнени по образец, датирани са и са подписани с КЕП от толкова лица, колкото се изисква съгласно настоящите Условия за кандидатстване).

В случай че при проверката на документите по букви от а/ до н/ бъде установена липса на документи и/или друга нередовност, Оценителната комисия ще изпраща до кандидатите уведомление за установените нередовности. Кандидатите следва да представят липсващите документи/отстранят нередовностите в срок от една седмица от датата на получаване на уведомлението, като денят на получаването му не се брои. Уведомленията за установени нередовности ще се изпращат през ИСУН 2020 чрез електронния профил на кандидата, като кандидатът ще бъде известяван за посоченото електронно чрез електронния адрес, асоцииран към неговия профил. За дата на получаване на уведомленията се счита датата, отбелязана в ИСУН 2020, на която кандидатът е влязъл в профила си, за да провери съдържанието на изпратеното чрез ИСУН искане. В случай че посоченото действие не бъде отразено в ИСУН в рамките на 3 дни от изпращане на уведомлението, срокът за отстраняване на нередовностите започва да тече от деня, следващ изтичането на 3 дневния срок.

Неотстраняването на нередовностите в срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на кандидата, до получаване на по-малък брой точки от проектното предложение или до редуциране на разходи в бюджета на проекта.

Оценителната комисия може по всяко време да проверява декларираните от кандидатите данни, както и да изисква разяснения относно документите, представени съгласно т. 24 от Условията за кандидатстване.

Отстраняването на нередовностите в никакъв случай и при никакви обстоятелства не трябва да води до подобряване на качеството на проектните предложения.

Всяка информация, предоставена извън официално изисканата от Оценителната комисия, няма да бъде вземана под внимание. По изключение кандидатът може да предостави информация с уведомителен характер (напр. промяна в адреса за кореспонденция, правноорганизационната форма, лицето, представляващо дружеството и други подобни обстоятелства), която не води до подобряване на първоначалното проектно предложение и се предоставя писмено до Управляващия орган.

Техническият процес, свързан с представянето на допълнителна информация/документи, е описан в Ръководството за потребителя за модул "Е-кандидатстване" в ИСУН 2020.

ВАЖНО: При деклариране на неверни данни от страна на кандидатите ще бъдат уведомявани органите на прокуратурата.

25. Краен срок за подаване на проектните предложения[59]:

Ще се прилага процедура на подбор на проекти **с един краен срок за кандидатстване**.

Крайният срок за подаване на проектни предложения е 17:30 часа на 28.10.2016 г.

ВАЖНО: В рамките на настоящата процедура кандидатите могат да подадат само едно проектно предложение[60] при съобразяване на изискванията по т. 9 от настоящите Условия за кандидатстване. В рамките на настоящата процедура проектно предложение може да подаде само едно предприятие от няколко свързани предприятия, осъществяващи сходна дейност. Под свързани предприятия се разбират предприятията по чл. 4, ал. 4-8 от Закона за малките и средните предприятия. Под сходна дейност следва да се разбира дейност, попадаща в същия клас (четирицифрен код) съгласно Класификация на икономическите дейности - КИД-2008 (Приложение У).

Кандидатите могат да задават допълнителни въпроси и да искат разяснения във връзка с Условията за кандидатстване до 3 седмици преди крайния срок за подаване на проектни предложения. Допълнителни въпроси могат да се задават само по електронната поща, посочена по-долу, като ясно се посочва наименованието на процедурата за подбор на проекти:

Адрес на електронна поща: **energy_sme@mi.government.bg.**

Отговорите на въпросите на кандидатите се публикуват на интернет страницата на Управляващия орган - www.opcompetitiveness.bg, както и в ИСУН 2020 не по-късно от 2

[59] В случай че по процедурата се извършва предварителен подбор на концепции за проектни предложения, се посочва и краен срок за подаване на концепциите.

[60] В случай че един и същи кандидат е подал повече от едно проектно предложение, Оценителната комисия разглежда само последното постъпило проектно предложение, а предходните се считат за оттеглени.

седмици преди определения краен срок за подаване на проектни предложения по процедурата.

Публикуваните отговори на въпроси задължително се вземат под внимание от страна на Управляващия орган, Оценителната комисия по процедурата при оценката на проектните предложения и от кандидатите по процедурата.

Не могат да се дават разяснения, които съдържат становище относно качеството на конкретно проектно предложение. Няма да бъдат предоставяни отговори на въпроси, зададени по телефона. Няма да бъдат изпращани индивидуални отговори на зададени от кандидатите по процедурата въпроси.

26. Адрес за подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения

Проектните предложения по настоящата процедура се подават по изцяло електронен път чрез ИСУН 2020 на следния интернет адрес: https://eumis2020.government.bg.

27. Допълнителна информация:

27.1. Процедура за уведомяване на неуспелите и одобрените кандидати и сключване на административни договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ

Управляващият орган издава мотивирано решение, с което отказва предоставянето на безвъзмездна помощ по отношение на всеки от кандидатите, включени в списъка на предложените за отхвърляне проектни предложения и основанията за отхвърлянето им в срок до 10 дни от одобрение на доклада на оценителната комисия. В срок до 10 работни дни от получаване на решението кандидатът може да поиска писмено допълнителни разяснения относно основанията за класирането/отхвърлянето му.

При одобрен оценителен доклад, кандидатите, чиито проектни предложения са предложени за финансиране, се поканват да представят в 10-дневен срок доказателства, че отговарят на изискванията за бенефициент, като представят необходимите документи.

А) С поканата ще бъдат изискани следните документи:

а/ Удостоверение от Националната агенция за приходите за липса на задължения на кандидата (издадено не по-рано от 6 месеца преди датата на представянето му) – оригинал или копие, заверено от кандидата;

б/ Удостоверение за липса на задължения към общината по седалището на УО и по седалището на кандидата (издадени не по-рано от 6 месеца преди датата на представянето им) – оригинал или копие, заверено от кандидата;

От Удостоверенията по букви „а/“ и „б/“ следва да е видна липсата на задължения или размерът на неплатените задължения следва да е не повече от 1 на сто от сумата на годишния общ оборот на предприятието-кандидат за последната приключена финансова година.

Кандидат, който видно от Удостоверенията по букви „а/“ и „б/“ има задължения повече от 1 на сто от сумата на годишния общ оборот за последната приключена финансова година има право да представи доказателства, че е предприел мерки, които гарантират неговата надеждност. За тази цел кандидатът може да представи следните документи: - документ за извършено плащане или споразумение, или друг документ, от който да е видно, че задълженията са обезпечени или че страните са договорили тяхното отсрочване или разсрочване, заедно с погасителен план и/или с посочени дати за окончателно изплащане на дължимите задължения или е в процес на изплащане на дължимо обезщетение.

в/ Свидетелство за съдимост на всички лица, които са посочени в чл. 40 от Правилника за прилагане на Закона за обществените поръчки и са изчерпателно изброени в т.11.2, 1) от настоящите Условия, издадено не по-рано от 6 месеца преди датата на представянето му - оригинал или копие, заверено от кандидата;

Когато за някое от горепосочените лица свидетелството за съдимост подлежи на издаване от чуждестранен орган, същото се представя в легализиран превод - оригинал или копие, заверено от кандидата. Когато в съответната чужда държава свидетелство за съдимост или еквивалентен документ не се издава, горепосоченото лице следва да представи декларация, съгласно законодателството на държавата, в която е установено.

г/ Нотариално заверено пълномощно в случаите, когато административният договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ ще бъде подписан от лице, различно от законния/ите представител/и на кандидата съгласно Удостоверението за актуално състояние или вписванията в Търговския регистър – оригинал или копие, заверено от кандидата;

д/ Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН 2020 (Приложение П към Условията за изпълнение) и/или Заявление за профил за достъп на упълномощени от бенефициента лица до ИСУН 2020 (Приложение Р към Условията за изпълнение) – подписано от лице с право да представлява кандидата. В случаите, когато бенефициентът се представлява заедно от няколко физически лица, заявлението се попълва и подписва от всички от тях.

е/ Удостоверение от органите на Изпълнителна агенция "Главна инспекция по труда" във връзка с обстоятелствата по чл. 54, ал.1, т.6 от ЗОП - оригинал или копие, заверено от кандидата.

Посочените документи се представят от одобрените кандидати при сключване на административните договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ като, преди представяне на договорите за подпис, ще се извършва проверка за съответствие на кандидатите с изискванията на чл. 25, ал. 2 от Закона за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове въз основа на представените документи.

Срокът за представяне на посочените документи е 10 дни, считано от датата на получаване на поканата.

Предмет на проверката преди сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ ще бъде и обстоятелството дали кандидатът е регистриран по реда на Търговския закон или съответно Закона за кооперациите.

Б) За документална проверка на декларираната категория предприятие при сключване на договорите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ одобрените кандидати следва да представят в горепосочения срок, указан от Управляващия орган и:

ж/ Справка за обобщените параметри на предприятието, което подава Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 на ЗМСП – Приложение Ж, оригинал или копие, заверено от кандидата **(**не се изисква за независими предприятия по смисъла на чл. 4, ал. 2 и ал. 4 от ЗМСП).

з/ Следните документи, относими и отразяващи разпределението на капитала за периода, за който се декларират данни в Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия:

- *Книга за акционерите* - приложимо за акционерните дружества с поименни акции;

- *Дружествен договор* - приложимо за дружествата с ограничена отговорност, едноличните дружества с ограничена отговорност (учредителен акт), събирателните дружества и командитните дружества;

- *Книга за акционерите и устав* - приложимо за командитните дружества с акции;

- *Устав* - приложимо за кооперациите;

- *Справка за разпределение капитала на дружеството* – приложимо за акционерните дружества.

Посочените документи се представят като копие, заверено от кандидата, в случай че не са оповестени в Търговския регистър. В случай че посочените документи са оповестени в Търговския регистър, същите ще се проверяват по служебен път съгласно чл. 23, ал. 6 от Закона за търговския регистър.

и/ Отчет за приходите и разходите и Счетоводен баланс[61] за последната приключена финансова година във формат идентичен на този, в който са подадени към НСИ [62] - оригинал или копие, заверено от кандидата;

й/Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд за последните две приключили финансови години преди представянето им във формат идентичен на този, в който са подадени към НСИ - копие, заверено от кандидата. В случай че посочените документи са оповестени в търговския регистър, обстоятелствата ще се проверяват по служебен път съгласно чл. 23, ал. 4 от Закона за търговския регистър - оригинал или копие, заверено от кандидата.

В случай че посочените документи са оповестени в Търговския регистър, същите ще се проверяват по служебен път съгласно чл. 23, ал. 6 от Закона за търговския регистър.

ВАЖНО: Преди сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, Управляващият орган ще извършва документална проверка на декларираната от одобрените кандидати категория на микро, малко или средно предприятие.

Преди сключване на административния договор, Управляващият орган ще извършва и документална проверка за включени проекти в списъка с одобрените за финансиране проектни предложения/списъка с резервни кандидати за свързани предприятия, осъществяващи сходна дейност. В случай че бъде установено наличие на посоченото обстоятелство, ще бъде издадено Решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на всяко проектно предложение от списъка с одобрени за финансиране проектни предложения, класирано след първото такова по точки, което също е включено списъка с одобрени за финансиране проектни предложения/списъка с резервни проектни предложения.

В) Предмет на проверка преди сключване на административен договор за безвъзмездна финансова помощ е и доказване с документи на следните, декларирани на етап кандидатстване, обстоятелства:

В1. В случай че кандидатстват за регионална инвестиционна помощ:

[61] Съгласно чл. 32, ал. 3 от Закона за счетоводството „Годишните финансови отчети на едноличните търговци, които не подлежат на задължителен независим финансов одит и на които размерът на нетните приходи от продажби за текущата година не надхвърля 100 000 лв., могат да се състоят само от отчет за приходите и разходите". В този случай се представя целият отчет за приходите и разходите към Годишния отчет за дейността на кандидата.

[62] Когато кандидатът съставя консолидиран финансов отчет или участва в консолидация, следва да бъдат представени консолидирани Отчет за приходите и разходите и Счетоводен баланс за последната приключена финансова година.

к) Съгласно чл. 13, б. „г“ от Регламент на Комисията (ЕС) №651/2014 недопустими са кандидати (на ниво група), които са закрили (изцяло или частично) същата или подобна дейност в Европейското икономическо пространство през двете години, предхождащи подаването на проектното предложение, или които към момента на подаване на проектното предложение имат конкретни планове да закрият (изцяло или частично) такава дейност в срок до две години след приключването на първоначалната инвестиция, за която се кандидатства за помощта, в съответния регион.

ВАЖНО: Преди сключване на административен договор, Управляващият орган ще извършва документална проверка на декларираното от одобрените кандидати обстоятелство (съгласно чл.13, б. „г“ от Регламент на Комисията (ЕС) №651/2014).

С оглед на горното, преди сключване на договора, в случай че е приложимо, кандидатите следва да представят Приложение (пояснителни бележки), съставна част от годишния финансов отчет и съответно консолидирания финансов отчет (за група предприятия) за последната приключила финансова година[63] - **копие, заверено от кандидата**.
В случай че посоченият документ е оповестен в Търговския регистър към датата на кандидатстване, същият ще се проверява по служебен път съгласно чл. 23, ал. 6 от Закона за търговския регистър.

В2. В случай че кандидатстват за регионална инвестиционна помощ и/или „инвестиционни помощи за мерки за повишаване на енергийната ефективност

л) според Регламент на Комисията (ЕС) №651/2014 недопустими са кандидати (и на ниво група), които са обект на неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Европейската комисията, с което дадена помощ се обявява за незаконосъобразна и несъвместима с общия пазар.

Преди сключване на административен договор, Управляващият орган извършва проверка на декларираното от одобрените кандидати обстоятелство на ниво група, касаещо неизпълнено разпореждане за възстановяване вследствие на предходно решение на Европейската комисията, с което дадена помощ се обявява за незаконосъобразна и несъвместима с общия пазар. Проверката е на база информация в Публичния регистър на ЕК - http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?clear=1&policy_area_id=3): проверка по вид решение – отрицателно решение с възстановяване.

[63] Съгласно чл. 26, ал. 1 от Закона за счетоводството, посоченият документ е съставна част от ГФО, която се изготвя от всички предприятия, включително и тези, които съгласно чл.26, ал.4 от ЗСч изготвят ГФО в опростена форма съгласно Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия

м) според чл. 1, пар. 4, буква в) от Регламент на Комисията (ЕС) №651/2014 недопустими са кандидати (и на ниво група), които са в затруднено положение съгласно чл.2, пар.18 от същия регламент.

ВАЖНО: Преди сключване на административен договор, Управляващият орган ще извършва документална проверка на декларираното от одобрените кандидати обстоятелство на ниво група, касаещо затруднено положение.

С оглед на горното, преди сключване на административен договор, в случай че е приложимо, кандидатите следва да представят Счетоводен баланс за последната приключена финансова година по отношение на предприятията, с които формират група - **копие, заверено от кандидата**.

В случай че посоченият документ е оповестен в Търговския регистър към датата на кандидатстване и е в идентичен формат на този, в който е подаден към НСИ, това обстоятелство ще се проверява по служебен път съгласно чл. 23, ал. 6 от Закона за търговския регистър.

к) Недопустими са кандидати по чл. 2, пар. 18, буква „г“ от Регламент на Комисията (ЕС) № 651/2014, които са получили помощ за оздравяване и все още не са възстановили заема или не са прекратили гаранцията, или са получили помощ за преструктуриране и все още са обект на план за преструктуриране.

С оглед на горното преди сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ кандидатите следва да представят Справка-извлечение за последната приключила финансова година от счетоводните сметки на кандидата (предприятието кандидат и предприятията, с които то формира група) по индивидуалния сметкоплан, утвърден от ръководството на предприятието, отчитащи приходите от дейността в т.ч., отчитащи нетните приходи от продажби, включително и приходите от финансирания и субсидии от държавата, както и отсрочени и разсрочени публични вземания **- копие, заверено от кандидата**.

Преди сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по процедурата ще бъде извършвана и служебна проверка в публичния регистър на Европейската комисия (http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/index.cfm?clear=1&policy_area_id=3), а също и в Информационна система "Регистър на минималните помощи" относно обстоятелството дали кандидатът е получавал помощ за оздравяване или съответно помощ за преструктуриране.

След представяне на допълнителните разяснения и/или доказателства и проверката им Управляващият орган преценява дали да бъде сключен административен договор за

безвъзмездна финансова помощ с кандидата или да бъде издадено мотивирано решение, с което се отказва предоставянето на безвъзмездна финансова помощ.

С кандидатите, които не представят липсващите документи или представят документи, които не съответстват на изискванията, не се сключват административни договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и се издава мотивирано решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. На тяхно място ще бъдат поканени за договаряне съответния брой кандидати от резервния списък (в случай че такъв е съставен), по поредността на класирането им до изчерпване на общия наличен бюджет по процедурата.

Когато при извършване на проверката по същество на представените от кандидатите документи при сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, се установи несъответствие между декларирани данни на етап кандидатстване и информацията, посочена в представените документи, договор не се сключва, като за договаряне ще бъдат поканени съответният броя кандидати от резервния списък (в случай че такъв е съставен), по поредността на класирането им в съответната категория предприятие, до изчерпване на общия наличен бюджет по процедурата.

Ако кандидат по одобрен за финансиране проект откаже сключване на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, се пристъпва към сключване на такъв договор с кандидатите от резервния списък (в случай че такъв е съставен) по поредността на класирането им в съответната категория предприятие, до изчерпване на наличния бюджет по процедурата.

Ръководителят на Управляващия орган взема мотивирано решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ в следните случаи:

- за всяко проектно предложение, включено в списъка на предложените за отхвърляне проектни предложения и основанието за отхвърлянето им, включен в доклада за работата на оценителната комисия;

- при несъгласие на кандидата да сключи административен договор за предоставяне на БФП;

- за проектни предложения, при които се предвижда финансиране в нарушение на чл.4, ал.4 на ЗУСЕСИФ;

- на кандидат, който не отговаря на изискванията за бенефициент или не е представил в срок доказателства за това;

- за проектни предложения, при които държавната помощ е недопустима или се надхвърлят прагът на допустимата държавна помощ или установените в акт на ЕС прагове за минимална помощ.

Преди сключването на административния договор за БФП се извършва служебно кръстосана проверка на дейностите, предложени от потенциалните бенефициенти на помощта от ОПИК, с оглед избягване на двойно финансиране на дейности.

За извършване на проверката се използва:

а) информацията от извършена справка за двойно финансиране в ИСУН 2020;

б) информацията, предоставена от кандидата в проектното предложение;

в) при съмнение за непълна или невярна информация, предоставена от кандидата, се изпраща писмено искане до органа, сключил договор за финансиране на проект със същия кандидат относно предоставяне на допълнителна информация за характера на финансираните дейности;

г) други способи, които по преценка на екипа по договаряне по процедурата са приложими за проверка за липса на двойно финансиране.

Ако в резултат на извършената проверка се установи наличие на двойно финансиране на проект или на дейности от проекта, Ръководителят на Управляващия орган взема мотивирано решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

В случай че към датата на сключване на административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са настъпили промени в декларираните обстоятелства на етап кандидатстване в Декларацията за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия (Приложение Ж), същата се попълва и представя отново.

В случай че на етап договаряне при проверката по същество на декларираните данни се установи надвишаване на прага за минимални/държавни помощи за едно и също предприятие, се издава решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

При подписване на административен договор за безвъзмездна финансова помощ, бенефициентът подписва Декларация по чл. 25, ал. 2 от Закона за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове (Приложение Д)[64], Декларация за държавни/минимални помощи (Приложение Е), Декларация за нередности (Приложение М към Условията за изпълнение) и Декларацията за съгласие данните на кандидата да бъдат предоставени от НСИ на УО по служебен път (Приложение И към Условията за изпълнение) – представят се в оригинал, попълнени по образец и стават приложение към Административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

[64] Декларация по чл. 25, ал. 2 от Закона за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове (Приложение Д) и Декларацията за държавни/минимални помощи (Приложение Е) се попълват и подават отново независимо дали са настъпили промени в декларираните обстоятелства на етап кандидатстване.

д) Други документи: Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН 2020 (Приложение П към Условията за изпълнение), Заявление за профил за достъп на упълномощени от бенефициента лица до ИСУН 2020 (Приложение Р към Условията за изпълнение).

Уведомяването на неуспелите и одобрените кандидати за сключване на административни договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се извършва писмено . Управляващият орган не носи отговорност ако поради грешни и/или непълни данни за кореспонденция, предоставени от самите кандидати, те не получават кореспонденцията с Управляващия орган.

Всеки кандидат може да подаде до Ръководителя на Управляващия орган сигнал за предоставяне на невярна и/или подвеждаща информация от кандидати в процедури по предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПИК и/или от бенефициентите на безвъзмездна финансова помощ по ОПИК, които при изпълнение на договор, сключен по проект финансиран от Европейския фонд за регионално развитие, предоставят невярна и /или подвеждаща информация за вписване в регистъра и проверка.

28. Приложения към Условията за кандидатстване:

Указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване – Приложение А;

Образец на енергиен одит - Приложение Б;

Пример за изчисляване вътрешната норма на възвращаемост по процедурата – Приложение Б1

Становище за съответствие на енергийния одит – Приложение В;

Декларация, че кандидатът е запознат с условията за кандидатстване и условията за изпълнение – Приложение Г;

Декларация по чл. 25, ал. 2 от Закона за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове – Приложение Д;

Декларация за държавни/минимални помощи – Приложение Е;

Декларация за обстоятелствата по чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия - Приложение Ж;

Справка-декларация относно активите, свързани с дейността, която се модернизира - (Приложение 3);

Указания за попълване на Справка-декларация относно активите, свързани с дейността, която се модернизира - (Приложение 31).

Критерии и методология за оценка на проектните предложения – Приложение Й;

Приложение I към Директива 2003/87/ЕО – Приложение Н;

Приложение I към Договора за създаване на европейската общност – Приложение С;

Списък на общините в обхвата на селските райони на Република България - Приложение Т;

Класификатор на икономическите дейности /КИД - 2008/ – Приложение У;

Списък с районите за планиране и областите, попадащи в тях – Приложение Ф;

Използвани съкращения и основни дефиниции – Приложение Х.

Агрегирана номенклатура на икономическите дейности А-3, утвърдена със Заповед № РД .07-00-130/30.03.2012 г. на Председателя на НСИ – Приложение Ч

Образец на Количествено-стойностна сметка – Приложение Ш.

Указания за електронно подаване в АУЕР – Приложение Щ.